

ЗМІСТ

Засідання тридцять четверте, ранкове (Четвер, 19 квітня 2018 року)

Заява фракцій Радикальної партії Олега Ляшка та «Об'єднання «Самопоміч»	...4
Прийняття рішення про направлення на повторне друге читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення принципів процесуальної справедливості та підвищення ефективності проваджень у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції»	...5
Внесення змін до статті 21 ⁴ Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо удосконалення окремих питань виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності іноземців або осіб без громадянства, які проходять військову службу у Збройних Силах України	...18
Включення проектів законів до порядку денного сесії	...24
Прийняття Постанови «Про підтримку звернення Президента України до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію Православної Церкви в Україні»	...25

Прийняття рішення про направлення на доопрацювання проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення гарантій реалізації учасниками бойових дій та осіб, прирівняних до них, у тому числі учасниками антитерористичної операції, Революції Гідності та їх сім'ями пільг на одержання земельних ділянок, а також припинення корупційних зловживань у сфері розпорядження землями державної та комунальної власності»	...41
Розгляд проекту Закону «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції»	...65

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ТРИДЦЯТЬ ЧЕТВЕРТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
19 квітня 2018 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку! Прошу шановних колег зайти до залу і підготуватися до реєстрації.

Отже, готові до реєстрації? Прошу народних депутатів України зареєструватися для участі в засіданні Верховної Ради України. Прошу провести реєстрацію.

У сесійному залі зареєструвалися 349 народних депутатів. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Колеги, хочу нагадати, що ми розпочинаємо нашу роботу з продовження розгляду законопроекту [№ 6746](#). Потім – законопроект [№ 6689](#) щодо питань національної безпеки і оборони.

Колеги, хочу вас поінформувати, що сьогодні ми маємо історичний шанс: Верховна Рада розгляне Звернення Президента України до Його Всесвятості Варфоломія, Архієпископа Константинополя і Нового Риму, Вселенського Патріарха з проханням надати Православній Церкві в Україні Томос про автокефалію.

Вважаю це питання історичної ваги для України, для всіх нас. Дане питання – це насамперед питання релігії, а також утвердження державності та національної безпеки. Тому я закликаю всіх народних депутатів бути сьогодні максимально зібраними та мобілізованими. Після розгляду перших двох питань я запропоную включити до порядку денного для прийняття рішення цей проект постанови, і орієнтовно о 10 годині 40 хвилин ми перейдемо до його розгляду. Тому я прошу голів фракцій запросити всіх депутатів до залу, щоб ми мали повну концентрацію. Я переконаний і вірю в те, що ми зможемо дати 300 голосів на підтримку цього проекту постанови й молитимемося Богові, щоб наше звернення і звернення Президента України були почуті, і ми найближчим часом змогли отримати Томос про автокефалію Православної Церкви в Україні.

До президії надійшла заява від фракцій Радикальної партії Олега Ляшка і «Об'єднання «Самопоміч» про оголошення перерви. Вони готові замінити перерву на виступ.

Слово для виступу надаю Олегу Ляшку, 3 хвилини. А потім ми переходимо до обговорення законопроекту № 6746. Виступатиме Оксана Продан щодо наступної поправки 86.

Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановні колеги народні депутати, Україна напередодні 32-ї річниці Чорнобильської катастрофи.

Наш обов'язок прийняти закон, який відновить державні гарантії і соціальні права людей, які ціною свого життя і здоров'я захищали Україну і світ від ядерної чуми.

Фракція Радикальної партії блокує парламентську трибуну з вимогою включити до порядку денного і розглянути законопроект [№ 4442](#), який відновлює дію закону про державні гарантії соціального захисту чорнобильців, які були скасовані рішенням уряду Азарова в 2011 році. До сьогодні дії закону не відновлено, і будь-які уряди в ручному режимі регулюють виплати чорнобильцям. Ми вважаємо це нечесним і неправильним. Є два рішення Конституційного Суду України, які зобов'язують, щоб видатки на чорнобильців були передбачені в державному бюджеті, і виконувався закон. Ми вимагаємо виконання закону: відновлення соціальних гарантій і державної підтримки для українців-ліквідаторів і постраждалих від Чорнобильської катастрофи, відновлення державного фінансування, харчування дітей у школах, перерахунок пенсій для чорнобильців, відновлення медичного забезпечення і соціальних гарантій.

Наполягаємо розглянути цей законопроект, щоб герої-чорнобильці не побиралися, коли треба купувати ліки, оплачувати лікування, харчування і розв'язувати всі інші проблеми, які пов'язані з чорнобильською чумою. На жаль, чорнобильців в Україні залишилося не так багато. Сьогодні багато хто з них голодує біля Міністерства соціальної політики України, вимагаючи, щоб влада їх почула. Влада розказує, що на виконання державних гарантій для чорнобильців немає коштів.

Красти менше треба. Перекрийте контрабанду на митниці – мінімум 5 мільярдів доларів отримаємо додаткових доходів до державного бюджету. Проведіть чесний повторний конкурс на продаж 4G-частот – мінімум 1 мільярд доларів отримаємо до державного бюджету. Припиніть займатися корупцією в нафтогазовому секторі і на комунальних тарифах – мінімум 5 мільярдів доларів отримаємо до державного бюджету. Поверніть гроші з офшорів, куди вивели сотні мільйонів доларів, – ось вам кошти для чорнобильців, на підвищення соціальних стандартів, заробітних плат і пенсій для українців. Щоб були гроші, треба припинити красти і вести зовсім іншу економічну політику, торгувати не національними інтересами України і дешевою робочою силою, а готовою продукцією з високою доданою вартістю, щоб українці заробляли в рідній країні.

Вимагаємо розгляду законопроекту № 4442.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, продовжуємо розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення принципів процесуальної справедливості та підвищення ефективності проваджень у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» ([№ 6746](#)).

Хочу нагадати, що вчора ми зупинилися на поправці 86 пані Оксани Продан, тому зараз прошу Вікторію Пташник підготуватися до обговорення.

Запрошую до слова Оксану Продан щодо поправки 86. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

ПРОДАН О.П., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний Андрію Володимировичу! Я пропоную поставити на голосування для підтвердження три поправки: 86, 87 і 112. Наперед кажу, що інших поправок у мене для підтвердження немає. Прошу поставити на голосування для підтвердження поправку 86, яка передбачає, що під час подачі заявником заяви про надання листа-маркера він повинен подавати серед інших документів інформацію про всіх відомих йому

учасників картелю. Не всіх, які є учасниками картелю, а лише тих, які відомі йому. Тому що не може учасник ринку знати про всіх учасників картелю.

Прошу цю поправку поставити на голосування для підтвердження і підтримати її.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пані Вікторіє.

ПТАШНИК В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Напевно малося на увазі не підтвердження поправки, а те, що пані Оксана наполягає на підтриманні даної поправки. Адже цю поправку було відхилено комітетом, як і попередню поправку 85 пані Оксани. Ідеологічно комітет підтримує вашу ідею, але ним було підтримано поправку 82 народного депутата Іванчука, і через те змінилася структура статті 52¹. У зв'язку з цим пропозиція, яка зараз викладається, є нерелевантною і не може бути врахованою, саме через це поправку 86 комітетом було відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Але пані Оксана наполягає на голосуванні. Тому я щодо кожної поправки окремо проведу голосування.

Ставлю на голосування поправку 86 народного депутата Продан. Хто підтримує, прошу проголосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 87. Хто її підтримує, прошу проголосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 64.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 112 (*Шум у залі*). Я повернуся. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати. Комітет її відхилив. Будь ласка.

«За» – 56.

Рішення не прийнято.

Отже, наступні поправки (*Шум у залі*). Ми до неї ще не дійшли, ми пройшли поправки Оксани Продан, а зараз повертаємося, і я називатиму поправки.

Поправка 94. Не наполягає.

Поправка 95. Не наполягає.

Поправка 96. Не наполягає.

Поправка 97. Не наполягає.

Поправка 98. Не наполягає.

Поправка 99. Не наполягає.

Поправка 103. Не наполягає.

Поправка 104. Наполягає.

Будь ласка, Семенуха.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги, моя поправка спрямована на виключення зі статті 60 закону норми про захист економічної конкуренції. Ця норма суттєво обмежує право юридичних і фізичних осіб на доступ до правосуддя.

Мова йде про те, що стаття 60 закону хоча і надає заявнику та відповідачу право на оскарження рішення органів Антимонопольного комітету, але звернутися з такою скаргою можна лише у двомісячний строк, і цей строк не може бути відновлений. Це означає, що неважливо, поважні причини пропуску даного строку чи неповажні, суд все одно відмовить позивачу в розгляді справи, бо строк не може бути відновленим. На нашу точку зору, такий підхід суперечить чинному процесуальному законодавству та практиці Європейського Суду з прав людини.

Прошу вас підтримати. Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Семенуха.

Шановні колеги, зараз ми голосуємо... (*Шум у залі*) Я не чую, будь ласка, увімкніть мікрофон пані Пташник.

ПТАШНИК В.Ю. Я хочу прокоментувати від комітету.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар від комітету.

ПТАШНИК В.Ю. По-перше, хочу сказати, що така позиція і аргументація є абсолютно нерелевантною. Спершу хочу звернути увагу народного депутата на те, що він пропонує внести зміни до статті, які не розглядалися в першому читанні, що категорично не відповідає Регламенту. Давайте все-таки дотримуватися Регламенту.

По-друге, питання відновлення пропущених заявником строків для оскарження рішення Антимонопольного комітету не є предметом цього проекту, і доцільність внесення змін не впливає з внесення інших змін, пропонованих проектом. Це загальні норми процесуального законодавства, зокрема Господарського процесуального кодексу України. Тому казати про те, що хтось позбавлений права на оскарження, не можна, бо діють загальні норми ГПК, будь ласка, давайте їх застосовувати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, навіть в президії не чути, як відбувається обговорення. Думаю, що ніхто в залі не чув ані поправки шановного пана Семенухи, ані пояснення шановної пані Пташник. Дуже прошу тих депутатів, які біля трибуни, і тих, які сидять у залі, шанувати один одного і слухати обговорення.

Ставлю на голосування поправку 104. Пан Семенуха пояснював свою позицію, якщо хтось його почув. Комітет проти. Прошу залу визначатися. Будь ласка.

«За» – 82.

Поправку не підтримано.

Наступна поправка 105. Пані Сюмар не наполягає.

Поправка 106. Семенуха не наполягає (*Шум у залі*). Я дивлюся. Поправка 107 Семенухи.

Зараз поправка 106 Іванчука. Але народний депутат Одарченко вимагає надати йому слово. Поправку Іванчука було підтримано комітетом.

Будь ласка, народний депутате Одарченко.

ОДАРЧЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ № 183, Херсонська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пані Ірино. Прошу поправку 106 поставити на голосування для підтвердження.

Шановні колеги, законопроектом передбачено, що в разі оскарження рішення Антимонопольного комітету, воно набирає чинності лише після того, як скаргу буде розглянуто в усіх трьох інстанціях, тобто і у Верховному Суді.

Врахована поправка 106 вказує на те, що рішення Антимонопольного комітету набирає чинності після апеляційного розгляду справи. Таким чином, можуть виникати досить складні ситуації, коли багатомільйонний штраф буде стягуватися вже після апеляції, а неймовірно перевантажений Верховний Суд розгляне цю скаргу через два-три роки, коли ці кошти стягнуті й підприємство збанкрутує. Тому поки Верховний Суд не буде належним чином укомплектований, пропоную залишити редакцію першого читання: всі стягнення після остаточного рішення.

Прошу поставити цю поправку на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановна пані Пташник, прошу вас надати коментар від комітету щодо поправки 106.

ПТАШНИК В.Ю. У нас діють загальні принципи, які говорять про те, що рішення Антимонопольного комітету не набирають чинності протягом цього двомісячного строку, згідно з яким суб'єкту господарювання дається право на оскарження. Якщо два місяці минуло, він не оскаржив, відповідно рішення Антимонопольного комітету набирає чинності і має бути виконано.

З іншого боку, якщо він звертається до суду, то тут діють загальні принципи. Є можливість оскаржити в першій інстанції, і знову-таки, якщо він далі не звертається до апеляції, то відповідно судові рішення набирає чинності. Якщо ж він оскаржує в апеляційному порядку, то очевидно, що рішення має вступати в силу після

апеляційного розгляду. Тому я прошу все-таки підтримати поправку Іванчука і не розбалансовувати законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, звертаю вашу увагу, що щойно від комітету виступала пані Пташник. Вона просить залу звернути увагу, що комітет підтримав поправку 106 і просить не розбалансовувати відповідного законопроекту.

На вимогу депутата Одарченка ставлю на голосування для підтвердження поправку 106. Нагадую, що комітет її підтримав. Прошу визначатися.

«За» – 127.

Ця поправка набрала 127 голосів. Прошу комітет врахувати це, коли підходитимемо до фінішу.

Поправка 105. Народний депутат Сажко. Вибачте, що я вас пропустила.

Будь ласка.

САЖКО С.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, самовисуванець). Дякую. Прошу врахувати мою поправку 105 щодо внесення змін до частини першої статті 60 закону, якою пропонується встановити право оскаржувати рішення не лише органів Антимонопольного комітету України, а також безпосередньо посадових осіб, які самостійно приймають обов'язкові для виконання рішення, розпорядження або вимоги. Зазначене спрямоване на розширення існуючих практичних засобів судового захисту для суб'єктів господарювання, зокрема, пропонується допустити можливість змін рішення АМКУ через оскарження розмірів штрафу в судовому порядку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 105 народного депутата Сажка. Комітет її відхилив, автор просить підтримати. Прошу визначатися.

«За» – 92.

Поправка набрала 92 голоси, її не враховано.

Поправка 107. Народний депутат Семенуха. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Ця поправка також стосується встановлення терміну, протягом якого зупиняється рішення Антимонопольного комітету України про накладання штрафу у разі його оскарження суб'єктом господарювання. Водночас законопроектом передбачається можливість зупинення судом виконання рішення Антимонопольного комітету лише до закінчення апеляційного оскарження. Нашою ж поправкою передбачається, що в разі касаційного оскарження виконання рішень органу Антимонопольного комітету зупиняється до дня набрання чинності рішенням суду касаційної інстанції.

Прошу підтримати. На мою думку, поправка цілком логічна і дає можливість призупинити рішення Антимонопольного комітету до остаточного рішення суду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний авторе поправки. Комітет її відхилив.

Шановні колеги, ще раз закликаю до тиші в сесійній залі. Ми маємо шанувати авторів поправок і чути їх пояснення.

Прошу зал визначатися щодо поправки 107.

«За» – 81.

Поправку не підтримано.

Поправка 110. Увімкніть, будь ласка, мікрофон пані Пташник.

ПТАШНИК В.Ю. Я не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Пташник не наполягає. Дуже дякую.

Поправка 112 пані Продан. Ми вже обговорили цю поправку.

Поправка 114 пані Пташник.

Остання поправка 117 пані Шкрум. Не наполягає.

Шановні колеги, ми закінчили роботу над поправками. Прошу зараз дуже уважно вислухати представника профільного комітету пані Вікторію Пташник, яка підсумує обговорення, особливо норму щодо поправки 106, і ми визначатимемося голосуванням. Я прошу уваги.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон пані Пташник.

ПТАШНИК В.Ю. Шановні народні депутати, я вас дуже прошу підтримати цю законодавчу ініціативу, адже тут йдеться про захист прав споживачів, які мають право і заслуговують на те, щоб, власне, Антимонопольний комітет притягав до відповідальності всіх порушників, а споживачі купували якісні товари за дешевими цінами.

Тут ідеться про захист бізнесу, бо не може бути свавілля, у тому числі з боку органів Антимонопольного комітету України, і не може бути двоякого підходу.

Більш того, хочу сказати, що тут мова йде про ефективні механізми розслідування найнебезпечніших порушень у сфері конкуренції саме картелей, і тут ми надаємо такі механізми, які передбачені Європейським Союзом. Тут є багато позитивних норм, і мені дуже хотілося б, щоб моя розпочата справа раніше була доведена до кінця, адже я не людина процесу, а людина результату.

Дуже вас прошу підтримати поправку, дати мені спокійно поїхати до пологового будинку і там народити, а не в цій сесійній залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Вікторіє, зате у вас буде дуже багато няньок, якщо щось трапиться в цій сесійній залі. Але все буде добре.

Друзі, ми почули позицію автора законопроекту, в даному випадку комітету. Комітет просить нас перед голосуванням повернутися до поправки 106.

Прошу депутатів повертатися до сесійної зали, і ми визначатимемося щодо голосування. Голова комітету вимагає слова (*Шум у залі*). Щойно до заключного слова від комітету була запрошена пані Пташник. Ви хочете щось додати? Пане Андрію, вам надати слово? Порушуючи Регламент, за що відразу перепрошую колег, надаю 2 хвилини голові комітету. Колеги, повертайтеся поки що на свої робочі місця.

Будь ласка, пане Андрію. Ми сьогодні більше Регламенту не порушуємо, лише трохи відступаємо від нього.

ІВАНЧУК А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановна пані головуєча! Шановні народні депутати! Я хотів би попросити вас, пані Ірино, перед голосуванням законопроекту в другому читанні і в цілому поставити на голосування для підтвердження поправки 73 і 106. На сьогодні вони випали з тіла закону, і якщо ми їх не врахуємо, даний законопроект буде повністю розбалансований і тоді немає сенсу його приймати в другому читанні та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего.

Саме автор законопроекту і представник комітету Вікторія Пташник перед фінальним голосуванням просила повернутися до поправок 73 і 106, без яких, на думку комітету, відбувається розбалансування цього законопроекту. Шановні колеги, зараз ми переходимо до голосування.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх зайти до залу і зайняти свої робочі місця.

Колеги, у процесі обговорення голова комітету і доповідач попросили, щоб ми повернулися до поправок 73 і 106. Вони переконані, що без врахування цих поправок закон діятиме неповноцінно. Отже, комітет просить, щоб зал Верховної Ради повернувся до поправок 73 і 106, врахував їх, і після того перейти до прийняття проекту закону в цілому. Тому зараз я ставитиму на голосування ці дві поправки, а потім прийняття проекту закону в цілому.

Прошу всіх зайняти свої робочі місця і підготуватися до голосування. Увага, колеги! Ми переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію комітету повернутися до поправок 73 і 106. Прошу підтримати пропозицію комітету і проголосувати за повернення до поправок 73 і 106. Голосуємо.

«За» – 175.

Не всі встигли проголосувати. Я ще раз поставлю цю пропозицію на голосування, але надто великий розрив.

Ще раз хочу повідомити, що ми кілька годин обговорювали законопроект. Голова комітету просить, щоб ми повернулися до поправок 73 і 106, бо інакше закон може бути незбалансованим. Тому прошу всіх народних депутатів уважно проаналізувати цю пропозицію, я ще раз поставлю на голосування питання, щоб повернутися до поправок. Будь ласка, займайте свої робочі місця. Готові, так?

Отже, я ще раз ставлю на голосування пропозицію повернутися до поправок 73 і 106. Прошу підтримати пропозицію комітету і проголосувати за повернення. Голосуємо.

«За» – 188.

У залі немає більшості для повернення до поправок, тому переходимо до прийняття проекту закону в цілому без повернення до цих поправок.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення принципів процесуальної справедливості та підвищення ефективності проваджень у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» (№ 6746) в другому читанні та в цілому з урахуванням пропозиції голови підкомітету Фаермарка, який озвучив її для стенограми. Колеги, голосуємо.

«За» – 200.

Колеги, під час обговорення фактично всі фракції підтримали даний законопроект. Зараз я поставлю на голосування пропозицію про повернення.

Прошу депутатів заходити до залу і займати свої робочі місця.

Вікторія Пташник, 1 хвилина. Будь ласка.

ПТАШНИК В.Ю. Колеги, звертаюся до тих депутатів, які не голосують. Я не розумію, чому ви не хочете запровадити, наприклад, конкретні строки, протягом яких Антимонопольний комітет має розслідувати порушення, щоб ці розслідування не роками тривали, а щоб

комітет був зобов'язаний доводити справи до кінця, не кошмарити постійно бізнес своїми запитами, і бізнес постійно мав відповідати? *(Оплески)*.

Чому ви не хочете голосувати за те, щоб суб'єкти господарювання мали право на ознайомлення з документами і щоб комітет був зобов'язаний надавати цю документацію? Чому ви не хочете вводити процедури, які є в Європейському Союзі, щоб розслідувалися, нарешті, картелі, щоб комітет не займався будь-якими малозначними питаннями, а щоб, дійсно, таємні змови на ринку розслідувалися і щоб порушники притягалися до відповідальності?

Я закликаю всіх, адже це права бізнесу, це розслідування найнебезпечніших справ, і це фактично права споживачів, які мають право купувати якісні товари, не за завищеними...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд для завершення.
Прошу депутатів заходити до залу.

ПТАШНИК В.Ю. Це про права споживачів, які мають отримувати якісну продукцію за економічно обґрунтованими цінами. Якщо окремі монополісти зловживають своїм правом і підвищують фактично ціни на свою продукцію, то за це має карати і в тому числі Антимонопольний комітет.

Тому я дуже вас прошу підтримати цю ініціативу, яка народилася у нас разом з юристами з конкуренційного права Асоціації...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, прошу займати свої робочі місця. Ця ініціатива насправді з'явилася дев'ять місяців тому, тоді ми готували цей законопроект, і комітет провів роботу. Майте повагу також і до Вікторії Пташник, яка прийшла до залу доповідати законопроект, а мала б сьогодні бути в лікарні, очікуючи на синочка або донечку. Вона прийшла переконати нас у тому, щоб ми цей проект закону підтримали. Давайте виявимо повагу до тих ідей, які закладені в законопроекті, а також до автора і комітету, який готував цей проект.

Колеги, давайте зараз повернемося і приймемо законопроект у цілому. Я впевнений, що не всі зорієнтувалися. Законопроекту

дев'ять місяців, давайте ми сьогодні вийдемо на позитивне рішення. Зараз я поставлю на голосування пропозицію про повернення.

Отже, колеги, я ставлю на голосування пропозицію повернутися до законопроекту № 6746. Колеги, прошу всіх взяти участь у голосуванні і підтримати. Артуре, кожен голос важливий. Голосуємо.

«За» – 220.

Не вистачило шість голосів. Я бачу, що не всі встигли проголосувати. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу, я ще раз поставлю цю пропозицію на голосування. Будь ласка, займіть свої робочі місця. Пане Ігоре, поверніться. Підійшли депутати.

Колеги, ставлю ще раз на голосування пропозицію повернутися до розгляду законопроекту №6746. Прошу всіх депутатів залишатися на своїх робочих місцях і взяти участь у голосуванні. Прошу проголосувати. Голосуємо, колеги. Уважно! Кожен голос важливий.

«За» – 215.

Колеги, я ще раз поставлю цю пропозицію на голосування.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 84, «Народний фронт» – 64, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 14, «Батьківщина» – 13, «Воля народу» – 5, «Партія «Відродження» – 1.

Колеги, хочу повідомити, що після розгляду наступного законопроекту про безпеку і оборону я поставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного для прийняття рішення ряду законопроектів, і серед них також буде законопроект № 4442 (*Оплески*). Прошу всіх депутатів зайняти свої робочі місця і взяти участь у голосуванні. Будь ласка.

Прошу проголосувати пропозицію про повернення до проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення принципів процесуальної справедливості та підвищення ефективності проваджень у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» (№ 6746). Прошу всіх депутатів взяти участь у голосуванні і підтримати пропозицію. Голосуємо.

«За» – 227.

Ми повернулися до законопроекту.

Тепер я ще раз поставлю на голосування пропозицію повернутися до поправок 73 і 106. Отже, хто підтримує пропозицію комітету повернутися до поправок 73 і 106, прошу проголосувати.

«За» – 198.

Рішення не прийнято.

Я ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення принципів процесуальної справедливості та підвищення ефективності проваджень у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» (№ 6746) в другому читанні та в цілому з урахуванням поправки Фаєрмарка, яка була озвучена вчора для стенограми. Прошу проголосувати і підтримати.

Колеги, кожен голос важливий. Прошу підтримати. Артуре, голосуємо.

«За» – 212.

Що відбувається в залі, колеги? Я поставлю ще раз на повернення. Якщо не буде голосів, я поставлю пропозицію про направлення на повторне друге читання. У залі відбувається дивна ситуація.

Колеги, я ще раз ставлю на голосування пропозицію повернутися до проекту закону № 6746. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги, кожен голос важливий.

«За» – 217.

Колеги, ставлю на голосування пропозицію про направлення законопроекту на повторне друге читання. Прошу підтримати цю пропозицію. Ми три години розглядали законопроект, працювали над тим, щоб вийти на оптимальне рішення.

Отже, ставлю на голосування пропозицію, передбачену Регламентом, щоб законопроект № 6746 направити до комітету... *(Шум у залі)*.

Проголосуєте? Добре. Колеги, увага! Я ще раз поставлю на голосування пропозицію про повернення до законопроекту, змінилася ситуація у фракції. Але я прошу всіх дуже уважно і відповідально проголосувати.

Усі готові? Кожен голос має значення. Я ставлю на голосування пропозицію повернутися до законопроекту № 6746. Прошу проголосувати за повернення. Голосуємо.

«За» – 223.

Ірина Геращенко не встигла проголосувати, це вагома причина.

Я ставлю на голосування пропозицію про повернення до законопроекту № 6746. Прошу кожного відповідально й уважно проголосувати. Прошу підтримати повернення до законопроекту № 6746. Прошу проголосувати. Голосуємо, колеги.

«За» – 222.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення принципів процесуальної справедливості та підвищення ефективності проваджень у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» ([№ 6746](#)) до комітету на повторне друге читання. Прошу підтримати. Голосуємо, щоб ми не втратили законопроект.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Колеги, на ваш розгляд пропонується наступний, дуже короткий проект Закону «Про внесення змін до статті 21⁴ Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу» щодо удосконалення окремих питань виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності іноземців або осіб без громадянства, які проходять військову службу у Збройних Силах України» ([№ 6689](#)).

Після розгляду цього законопроекту ми переходимо до включення законопроектів до порядку денного та прийняття рішення. Колеги, прошу підготуватися.

Запрошую до доповіді представника Комітету з питань національної безпеки і оборони Івана Вінника. У законопроекті всього дев’ять поправок. Прошу всіх залишатися на робочих місцях.

ВІННИК І.Ю., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Доброго ранку, шановні колеги! Це нескладний, але дуже важливий законопроект. Він передбачає збільшення одноразової виплати сім’ям

загиблих військовослужбовців з 500 до 750 мінімумів, диверсифікує виплати в разі отримання відповідних інвалідностей, травм під час проходження служби військовослужбовцями. Окрім того, він поширює соціальний захист на осіб без громадянства та іноземців, які згідно з чинним законодавством мають право укласти контракт та проходити службу у Збройних Силах України і захищати нашу державу.

До цього проекту було подано 15 поправок, дві з них враховано редакційно, 13 – відхилено. Відразу хотів би сказати щодо поправок, які відхилені, – вони стосувалися поширення соціального захисту на сім'ї загиблих, смерть яких настала не одразу під час отримання травм, а внаслідок отриманих травм через певний період часу чи захворювань.

Хочу нагадати всім, що відповідний законопроект [№ 6268-1](#) розглянутий нашим комітетом у першому читанні і підготовлений до другого читання. Учора на засіданні комітету ми не встигли до нього дійти. Але думаю, що сьогодні, можливо, ми проведемо засідання комітету і проситимемо Голову Верховної Ради вже на вечірньому засіданні за нього проголосувати.

Зараз я прошу підтримати законопроект № 6689 і рухатися далі.
Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний колего.

Ми переходимо до поправок.

Поправка 3 народного депутата Семенухи. Вельмишановний пане Семенуха, ви наполягаєте на поправці 3? Не наполягає.

Поправка 2 народного депутата Капліна була врахована частково, але автор наполягає на повному врахуванні. Будь ласка.

КАПЛІН С.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (одномандатний виборчий округ № 144, Полтавська область, партія «Блок Петра Порошенка»)*. Я наполягаю на голосуванні за цю поправку в тій редакції, яка викладена. Хотів би, користуючись нагодою, звернутися до керівників фракцій, присутніх

депутатів з тим, щоб була сьогодні максимальна мобілізація. Ми проголосували чорнобильські закони і дали можливість тим людям, які сьогодні, до речі, приїхали під Верховну Раду України, отримати відповідне соціальне забезпечення і перераховані пенсії.

Прошу вас увімкнути трансляцію засідання Верховної Ради України на вулицю, де зібралося кількасот чорнобильців з усієї країни. Вони повинні знати про перебіг сьогоднішнього засідання і розгляд законодавчих ініціатив, які стосуються захисту їх соціальних прав, пенсій, і взагалі питання поваги з боку Верховної Ради України, коаліції, влади, опозиції до чорнобильців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я дуже прошу обговорювати поправки, а не виступати на політичні теми під час розгляду поправок до абсолютно іншого законопроекту. Соціальні теми ми зараз не обговорюємо, шановний авторе поправки.

Ми не ставимо поправку 2 на голосування, тому що автор хотів зробити політичну заяву, а не озвучити поправку. Шановні колеги, ця поправка частково була врахована комітетом і ми її не голосуємо.

На поправці 3 народний депутат Семенуха не наполягає.

Поправка 4 народного депутата Семенухи. Прошу ввімкнути мікрофон народного депутата Семенухи. Усі наступні поправки переважно ваші, шановний колего, їх у законопроекті 15 і одна Капліна. Дуже прошу визначитися, які для вас є принциповими, щоб ми ставили їх на голосування.

Дякую.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановна головуюча, з вашого дозволу щодо суті поправки 7.

Хочу звернути увагу колег, що ручна методика розподілу та керування бюджетом уряду призвела до чергових, на жаль, наслідків, а саме порядок виплати одноразової грошової допомоги в разі встановлення інвалідності, отриманої внаслідок поранення, травми або каліцтва під час військової служби, був порушений і в результаті чого виплата суттєво зменшилася. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України її обчислення відбувається за допомогою показника прожиткового мінімуму, встановленого на початку року.

Цією поправкою я пропоную замінити цей показник на прожитковий мінімум, визначений на момент встановлення військовослужбовцю інвалідності. Така одноразова допомога становить 400 прожиткових мінімумів. З початку й до кінця року, як правило, прожитковий мінімум зростає на 150 гривень, тобто йдеться насправді про грошову різницю в 60 тисяч гривень, що є достатньо відчутними коштами для людини, яка частково або повністю втратила працездатність. Тому прошу підтримати поправку. Як на мене, це більше відповідатиме тій потребі, яка ставить за мету прийняти цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане Семенуха.

На вимогу народного депутата Семенухи ми обговорюємо поправку 7, і секретар Комітету з питань національної безпеки і оборони вимагає слова для висловлення позиції комітету. Прошу.

ВІННИК І.Ю. У цілому ми підтримуємо те, що впродовж року прожитковий мінімум може змінюватися, але це, безумовно, пов'язано також з видатками бюджету, і незважаючи на те, що підтримуємо ідеологію цієї поправки, ми зобов'язані дотримуватися вимог Регламенту та Конституції, що законопроекти, які приймаємо, мусять враховувати також вимоги Бюджетного кодексу. Саме тому мова йде про 1 січня. Ми щорічно прийматимемо бюджет на наступний рік, встановлюватимемо мінімальний прожитковий мінімум, і саме з принципу законотворчості, який ми завжди враховуємо в цій сесійній залі, цю поправку було відхилено. Хоча по суті ми, безумовно, підтримуємо абсолютно адекватність виплати соціальної допомоги щодо поточної ситуації в економіці, інфляційних процесів, її індексації впродовж року або впродовж відповідних термінів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, на вимогу народного депутата Семенухи зараз ми маємо визначитися щодо поправки 7. Пан Роман нам представив свою позицію. Я дуже прошу залу визначитися. Комітет відхилив цю поправку. Прошу визначитися.

«За» – 118.

Шановний пане Романе, 118 народних депутатів підтримали вашу поправку, але вона не враховується.

Наскільки я зрозуміла, ви не наполягаєте на поправках 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, а поправку 7 ми пройшли.

Зараз поправка 12 народного депутата Капліна. Прошу доповісти щодо даної поправки, стосовно чорнобильців ми говоритимемо через кілька проектів законів. Увімкніть, будь ласка, мікрофон пана Капліна.

КАПЛІН С.М. Прошу поставити на голосування поправку у викладеній мною редакції.

Вельмишановна пані головуюча, я ще раз наполегливо прошу вас увімкнути трансляцію засідання Верховної Ради для людей, які зібралися на вулиці. Хочу вам сказати, що я як син загиблого чорнобильця, який першим у країні волонтером пішов захищати світ від чорнобильської чуми, маю моральне право представляти тут їх інтереси і дбати про те, щоб вони живі отримали соціальний захист.

Я уклінно прошу вас увімкнути трансляцію для чорнобильців на вулицю, щоб ті люди, які приїхали з усіх куточків країни, чули про те, що відбувається у Верховній Раді України, бачили вдячність Верховної Ради України перед ними і готовність захистити їхні соціальні права.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановний колего, я уклінно прошу вас дотримуватися Регламенту і виступати виключно з мотивів поправки 12. Ми не почули тексту поправки 12, яку комітет, до речі, відхилив, тому що ви присвятили свій виступ іншій проблематиці.

Слово має представник комітету. Будь ласка.

ВІННИК І.Ю. Цей проект, власне, був покликаний поширити соціальний захист на іноземців та осіб без громадянства, які уклали контракт на проходження військової служби. Ідея надання відповідного еквівалентного соціального захисту таким особам, які на рівні з громадянами України захищають нашу державу, покладалася в основу цього проекту. Тому ця поправка, власне, дублює ідею, і саме тому її відхилено.

Комітет підготував до другого читання цей проект, врахував усі зауваження Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України. Згідно з бланкетною нормою визначено, що на іноземців та осіб без громадянства, які на законних підставах проходять військову службу у Збройних Силах України за контрактом, поширюється соціальний захист, який передбачений для військово-службовців – громадян України та членів їхніх сімей. За пропозицією Головного науково-експертного управління це включено до тексту законопроекту до другого читання. Тому давайте переходити до прийняття рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего.

Шановний пане Каплін, визначатися щодо вашої поправки? Прошу визначатися щодо поправки 12.

«За» – 99.

Поправку не підтримано.

Остання поправка 15 цього законопроекту. Прошу ввімкнути мікрофон шановного пана Семенухи і подякувати йому за те, що він дуже лаконічно представив свої поправки. Колеги, повертайтеся, будь ласка, до сесійної зали, зараз відбудеться дуже важливе голосування.

Дякую.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги, поправка також стосується розміру і прив'язки до прожиткового мінімуму. Пропоную встановити, що одноразова грошова допомога військовослужбовцям – громадянам України та членам їхніх сімей також визначатиметься, виходячи з розміру прожиткового мінімуму, передбаченого на дату загибелі або дату встановлення інвалідності, дату визначення ступеню втрати працездатності без встановлення інвалідності, а не на 1 січня, як пропонується проектом закону. Поправка, до речі, симетрична поправкам 3, 7, 10, що передбачені для військовослужбовців з числа іноземців і осіб без громадянства та членів їхніх сімей. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, прошу визначитися щодо поправки 15 народного депутата Семенухи. Комітет її відхилив. Автор наполягає. Голосуємо.

«За» – 116.

Шановний пане Романе, 116 народних депутатів підтримали вашу поправку, її відхилено.

Ми закінчили розгляд законопроекту. Колеги, я дуже прошу всіх повертатися до сесійної зали.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, ми завершили обговорення і переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх депутатів зайти до залу, зайняти свої робочі місця і підготуватися до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 21⁴ Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо удосконалення окремих питань виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності іноземців або осіб без громадянства, які проходять військову службу у Збройних Силах України» ([№ 6689](#)) у другому читанні та в цілому. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 250.

Закон прийнято.

Тепер, колеги, переходимо до розділу «для включення до порядку денного та прийняття рішення».

На ваш розгляд першим пропонується проект Постанови «Про підтримку звернення Президента України до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію Православної Церкви в Україні» ([№ 8284](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути його зразу після блоку включення до порядку денного сесії. Тому я прошу всіх підготуватися до голосування. Прошу всіх взяти участь у голосуванні і підтримати дану пропозицію.

Колеги, поверніться, будь ласка, до залу. Прошу підтримати пропозицію включення до порядку денного для прийняття рішення проекту Постанови «Про підтримку звернення Президента України до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію Православної Церкви в Україні» (№ 8284). Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

На вимогу «Блоку Петра Порошенка» ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного для прийняття рішення проекту Закону «Про Національне бюро фінансової безпеки України» ([№ 8157](#)) та законопроектів [№ 8157-1](#), [№ 8157-2](#). Прошу підтримати включення до порядку денного сесії для прийняття рішення. Прошу голосувати. Голосуємо.

«За» – 150.

Рішення не прийнято.

Далі. Як я і обіцяв, ставлю на голосування пропозицію включити до порядку денного сесії для прийняття рішення законопроекти [№ 4442](#) і [№ 4442-1](#). Прошу голосувати.

«За» – 242.

Ми включили їх до порядку денного (*Шум у залі*). Не зрозуміли?

Я ще раз ставлю на голосування пропозицію включити до порядку денного сесії для прийняття рішення проект закону, на якому наполягає Комітет з питань національної безпеки і оборони... Прошу представників Комітету з питань національної безпеки і оборони підказати мені. Вінник, не наполягаєте? (*Шум у залі*). Який? Не було рішення комітету.

Отже, колеги, Комітет з питань національної безпеки і оборони ще не має остаточного рішення щодо цього законопроекту. Коли комітет ухвалить рішення, ми поставимо його на розгляд.

На ваш розгляд пропонується питання, яке включили до порядку денного сесії, – це проект Постанови «Про підтримку звернення Президента України до Вселенського Патріарха Варфоломія про

надання Томосу про автокефалію Православної Церкви в Україні» ([№ 8284](#)).

Хочу повідомити, що до Верховної Ради України прибув Президент України Порошенко Петро Олексійович. Запрошую до залу для участі в обговоренні та прийнятті рішення щодо цього проекту Президента України Петра Олексійовича Порошенка. Будь ласка (*Оплески*).

Запрошую до виступу Президента України Порошенка Петра Олексійовича.

Прошу максимальної уваги.

ПОРОШЕНКО П.О., Президент України. Христос воскрес! Шановний пане Голово! Шановна президіє! Дорогі колеги народні депутати України! Шановний український народе! Дорогі співвітчизники! Неначе грім серед ясного неба. Саме так питання, яке ми сьогодні розглядаємо і обговорюємо, пролунало для багатьох з тих, хто не дуже уважно слідкує за проблематикою Української Єдиної Помісної Православної Церкви.

Хочу наголосити, що в моїй роботі Церква була пріоритетною – і в моїй передвиборчій програмі, і з перших днів президентства. Я про це не раз наголошував у своїх виступах, особливо в Дні Хрещення, а слова підкріплював ділами на виконання обіцяного. Усі ці роки тривав непомітний для стороннього ока діалог між Україною і Вселенським Престолом. Представники нашої команди їздили до Фанару, як на роботу. Боротися за українську Церкву – це і є робота важлива, почесна, але водночас надзвичайно відповідальна.

Моя Великодня зустріч з Його Всесвятістю Патріархом Варфоломієм була далеко не першою, але виявилася, вперше дуже обнадійливою і найбільш результативною. У перебігу кількогадинної розмови з Патріархом, членами Синоду я, нарешті, відчув, що настав уже час розрізати цю дипломатичну тишу швидкими конкретними кроками. Бачите, навіть сонце вийшло під час обговорення нашого питання (*Оплески*).

Днями я написав офіційне звернення до Вселенського Патріарха з проханням про надання Томосу про автокефалію Православної Церкви України – грамоти про незалежність української церкви, якщо говорити світською мирською мовою. Цей довгоочікуваний Томос стане не лише торжеством Православ'я, а й актом відновлення

глибокої історичної справедливості. Саме із Царгорода пролилося на нашу благословенну землю світло християнської віри... І вже потім ми поділилися з тим заліссям, де давні київські князі дуже необачно заснували Москву (*Оплески*).

Довгоочікуваний нами Томос ще більше укріпить релігійну свободу в Україні, міжконфесійний мир, посилить права і свободи громадян, які будуть, нарешті, єдині і перестануть ділитися на нібито канонічних і неканонічних. Такий Томос, дорогі мої, зміцнить нашу незалежність, видалить рудименти того політичного проекту, який називається «руським миром», який придумали, до речі, саме ієрархи Російської Православної Церкви. Уже потім цю небезпечну для України політичну ересь взяла на озброєння влада Російської Федерації.

Урешті-решт, наша об'єднана Українська Православна Церква може стати найбільшою в усьому православному світі. Про цю перспективу я говорив поточного тижня з предстоятелями усіх трьох православних церков України.

Константинопольська Церква для нас була, є і буде Церквою-Матір'ю, до якої ми, її чада, звертаємося по допомогу в подоланні розділення, а Його Всесвятість – єдиний, хто спроможний допомогти православним України врегулювати канонічний статус Української Церкви у структурі світового Православ'я.

Прошу вас, шановні народні депутати, підтримати мій лист до Вселенського Патріарха спеціальним проектом постанови парламенту. Я дуже добре пам'ятаю, що ви вже голосували за звернення до Владика, і це було в 2016 році. Скажу по секрету, що я також пишу листи Його Всесвятості не вперше. Але зараз це треба зробити ще раз, виходячи з дипломатичних міркувань, для продовження і успішного завершення переговорного процесу, який має багатолітній час і термін.

Свого листа, проект постанови, який, сподіваюся, ви зараз приймете і підтримаєте, відповідні звернення українських ієрархів, які вже підписані, я маю якнайшвидше направити до Стамбула. Його Святість Патріарх Філарет передав мені підписи усіх ієрархів Київського Патріархату з проханням до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу щодо автокефалії.

До Вселенського Патріарха Варфоломія написали у повному складі ієрархи Української Автокефальної Православної Церкви,

і владика Макарій їх мені також вручив. Я втішений не лише тим, що ці дві церкви напрочуд швидко відгукнулися на мій заклик. Вони впевнено продемонстрували, нарешті, вперше за 26 років готовність єднатися і забути певні непорозуміння, які час від часу виникали в їхніх стосунках.

Хочу наголосити, що двері об'єднаної церкви відкриті для всіх. Я хотів би всім нагадати слова покійного Предстоятеля Української Православної Церкви (Московського Патріархату) Митрополита Володимира: «Автокефалія – це спосіб організації церковного життя, ... свідчення кількісного та якісного зростання Церкви, її здатності до самостійного буття».

Вкотре я ще раз наголошую, що слід виходити з давнього канонічного принципу: «громадянським та земельним розподілам нехай слідує і розподіл справ церковних». Завжди після здобуття незалежності державою починалася дискусія про автокефалію. Так у різні часи було у Греції, Сербії, Румунії, Болгарії, Грузії, у тій же Росії тощо. А ми що, хіба, як у тій приказці, у Бога теля з'їли?

Україна як незалежна держава згідно з традиціями православного світу не просто має право, а зобов'язана конституювати таку Церкву і забезпечити її визнання з боку світового Православ'я. Наголошую, численні опитування свідчать, що дедалі більша кількість православних громадян України хочуть мати, як це заведено в усьому православному світі, у більшості православних країн – Єдину Помісну Автокефальну Українську Церкву (*Оплески*). Церкву, яка буде євхаристійно, молитовно поєднана з іншими помісними церквами, але адміністративно незалежну від будь-яких закордонних церковних юрисдикцій. Особливо від тієї, яка прямо пов'язана з країною-агресором.

До Вселенського Патріарха Варфоломія я звернувся від імені та на вимогу мільйонів громадян України православного віросповідання, які воліють мати визнану світом власну Церкву, як я зараз окремо підкреслюю, власну Церкву як абсолютно необхідний атрибут незалежної держави – держави Україна (*Оплески*).

Шановні народні депутати! Усі помісні церкви нового та новітнього часу були визнані лише шляхом активного залучення держави до цього процесу. Такими є традиція і вимога Вселенського Патріаршого Престолу. По суті, автокефалію надають не стільки конкретній Церкві, скільки країні. Тому для мене як для Президента, для вас,

шановні народні депутати, залишатися осторонь означало б підтримати статус-кво, який вигідний Москві. Я давно попереджав, вибачте, що цитую сам себе: «Ми не будемо байдуже спозирати за втручанням іншої держави в наші церковні справи, за її спробами використати у своїх інтересах почуття частини українських православних».

Ми шукали і знайшли таку форму, щоб незалежно від того, більша чи менша структура, усі православні юрисдикції України стали спільними учасниками конституювання Помісної Церкви України. Для всіх справжніх патріотів зміцнення єдності України є пріоритетним завданням, бо єдність – це наша головна зброя в боротьбі з російським агресором.

Я радий, що ця ідея об'єднала всю Верховну Раду, і надзвичайно вдячний вам за це.

Щиро вдячний і Голові, і лідерам фракцій, кожному народному депутату за згоду невідкладно розглянути це питання. Воно, дійсно, того варте. Воно виходить далеко за межі церковного, йдеться про наше остаточне унезалежнення від Москви.

Шановні, тут не лише релігія – тут геополітика. Для мене справа утвердження незалежної помісної Церкви такої ж ваги, як вже здобуті безвіз, Угода про асоціацію з Європейським Союзом, наша спільна боротьба за членство в Євросоюзі та членство в НАТО, які ще попереду. Це питання національної безпеки і нашої оборони в цій гібридній війні, бо Кремль розглядає російську церкву як один із ключових інструментів впливу на Україну.

Тому хочу наголосити: я дуже рішуче налаштований у цій справі діяти і протидіяти всім, хто ставатиме на заваді національним інтересам України і намагатиметься зараз зірвати кооперацію із Вселенським Патріаршим Престолом (*Оплески*).

Водночас хочу запевнити, що Томос, на який ми так сподіваємося і для отримання якого докладаємо стільки зусиль, і поява визнаної єдиної помісної Церкви жодним чином не означатиме порушення конституційного принципу свободи совісті. Єдина помісна Православна Церква не стане державною. Усі віруючі матимуть право вільно обирати собі як конкретний храм, так і конкретну церковну юрисдикцію. Хто захоче залишитися в тій церкві, яка збереже єдність з Російською Православною Церквою, також зберігають за собою це гарантоване право власного вибору. У такому питанні, як релігійне,

будь-які примус чи заборони, – я на цьому окремо наголошую, – є категорично неприпустимими.

Окремо хочу наголосити на неприйнятності будь-якого насилля в міжконфесійних відносинах. Його виплески, не приведи Господи, зіткнення не наблизатимуть нас до мети, а віддалятимуть від неї. Ба більше – можуть унеможливити її досягнення. Буде автокефалія, час усе розставить на свої місця. Не за день, не за місяць і навіть, не за рік, але точно розставить.

Після того як ви проголосуєте, я зможу повідомити сьогодні ж Його Всесвятості Варфоломію, що ми переважно виконали свою частину того, про що говорили і про що домовилися 9 квітня. Нехай Вселенський Патріарх і члени Синоду почують потужний голос мільйонів православних українців, єпископів та мирян, позицію влади, парламенту, Президента України.

Я вірю в українську автокефалію, бо вірю, що на неї є воля Божа. Нам залишається сумлінно молитися за Вселенського Патріарха і за якнайшвидше надання Томасу Православній Церкві України. Я закликаю всіх молитися про це.

Дякую *(Оплески)*.

Христос воскрес! Слава Україні! *(Оплески)*.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Президенте.

До слова запрошується Голова Верховної Ради України Парубій Андрій Володимирович, який представить цей проект постанови *(Оплески)*.

Хочу нагадати колегам, що серед авторів проекту постанови – керівництво Верховної Ради України і більшість лідерів депутатських фракцій і груп.

Будь ласка, пане Андрію.

ПАРУБІЙ А.В. Шановний пане Президенте! Шановні колеги! Сьогодні ми маємо історичний шанс. Президент України звернувся до парламенту з проханням підтримати його звернення до Його Святості Варфоломія.

Я хочу нагадати, що свого часу український парламент уже звертався до Патріарха, і це тоді дуже активізувало діалог і наблизило дискусію стосовно створення в Україні Єдиної Помісної Православної Церкви. 19 листопада 2016 року я мав зустріч зі Святішим Патріархом і єпископами, тоді вони дуже високо оцінили те звернення, яке надала Верховна Рада України. Воно започаткувало широку і масштабну дискусію.

Сьогоднішнім зверненням ми можемо наблизити той історичний день, коли буде проголошено створення Єдиної Помісної Православної Церкви в Україні. Ми з Божою поміччю відновлюємо історичну справедливість, адже церковні канони чітко стверджують, що кожен народ, кожна незалежна держава має право на свою незалежну церкву. Ми повертаємо та реалізуємо наше законне право мати свою власну Православну Церкву українського народу.

Дуже символічно, колеги, що цього року виповнюється 100 років з часу скликання Всеукраїнського Церковного Собору, який виступив за створення незалежної від Московського Патріархату Української Православної Церкви. 100 років тому 19 січня 1918 року роботу Собору було перервано наступом російських більшовицьких військ на Київ. Нині той самий ворог намагається диктувати нам нашу історію і те, яким має бути наше майбутнє. Але сьогодні ми відновлюємо шанс, який не змогли реалізувати 100 років тому. Утворення Єдиної Помісної Православної Церкви і надання їй автокефалії – це питання далеко не релігійне. Це питання історичної ваги, утвердження нашої державності, це питання національної безпеки і буття Української держави і української нації.

Всесвятіший Патріарх Варфоломій – єдина особа у світі, яка має канонічне право і законну владу надати українській церкві Томос про автокефалію. Сподіваюся, що в рік 1030 річниці хрещення Київської Русі – України український народ отримає історичний дар з рук Всесвятішого Патріарха. Я впевнений, що сьогодні весь наш зал зможе об'єднатися навколо цього питання і підтримає звернення Президента України. Боже, допоможи нам у цьому.

Христос воскрес! Слава Україні! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Голово.

До співдоповіді запрошується перший заступник голови Комітету з питань культури і духовності Ірина Подоляк, яка представить

позицію комітету. Ми дуже дякуємо профільному комітету за оперативний розгляд відповідного проекту постанови.

ПОДОЛЯК І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги, Комітет з питань культури і духовності на своєму засіданні 18 квітня 2018 року розглянув проект Постанови «Про підтримку звернення Президента України до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію Православної Церкви в Україні», внесений народними депутатами України Парубієм, Геращенко, Тимошенко, Герасимовим, Бурбаком, Тетеруком, Березюком, Ляшком, Луценко, Сироїд, Івахівим.

Метою проекту постанови є підтримка звернення Президента України до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію Православної Церкви в Україні.

Учасники обговорення наголосили на важливості прийняття зазначеного вище проекту постанови. За результатами розгляду Комітет з питань культури і духовності рекомендує проект Постанови «Про підтримку звернення Президента України до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію Православної Церкви в Україні» прийняти за основу та в цілому.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи з трибуни. Прошу провести запис.

Від Радикальної партії до слова запрошується Ляшко Олег Валерійович.

ЛЯШКО О.В. Українська помісна церква – це наріжний камінь у фундаменті незалежної держави. Тому команда Радикальної партії одностайно підтримає звернення до Вселенського Патріарха Варфоломія про визнання автокефалії і незалежності Української Церкви.

Хотів би звернутися до Президента Порошенка. Ми з увагою вислухали ваш виступ. Ви правильно сказали про те, що для

подолання російської агресії потрібна єдність. Але, шановний Петре Олексійовичу, це не все, що потрібно для подолання російської агресії. Для подолання російської агресії, крім єдності, ще потрібна чесність і справедливість, чого, на жаль, немає в нинішньої влади (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Опозиційний блок» до слова запрошується Юрій Бойко.

БОЙКО Ю.А., член Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Це все віруючі. Заспокойтеся (*Шум у залі*).

Шановний пане Президенте! Шановний спікері! Шановні народні депутати! Наш парламент останнім часом прийняв з десяток постанов, зокрема, щодо припинення випробування ядерної зброї у КНДР, щодо звернення до Польщі стосовно Інституту національної пам'яті і зараз пропонується прийняти такий самий проект постанови щодо звернення до Патріарха Варфоломія.

У нас інше бачення сьогоднішньої події. Ми вважаємо, що починається президентська кампанія. Але прикро і погано те, що президентська кампанія починається з використання найбільш чутливої теми, яка сьогодні є в суспільстві, – питання релігії. Наша позиція: держава не повинна втручатися в релігійне питання. Усе це повинно вирішуватися керівниками релігійних установ і мирянами, а політики мають право брати участь у цьому процесі лише як рядові прихожани (*Шум у залі*). Я ніколи не повірю, що владика Онуфрій може керуватися кимось ззовні країни, адже знаю, що він є патріотом країни і людиною чесною, яка служить Богу.

Тому наша фракція виступає проти цього проекту постанови. Наполягаю, щоб питання церкви вирішувалися лише на рівні міжцерковного діалогу, який проводять керівники церкви. Ми голосуватимемо проти.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Народний фронт» до слова запрошується пан Єленський. Будь ласка.

ЄЛЕНСЬКИЙ В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Шановні українці! Хочу вам пояснити, що ми сьогодні голосуватимемо за те, щоб мільйони українців не виклиналися як без благодаті. Ми сьогодні голосуватимемо за те, щоб мільйони православних українців жили за законом Божим і за законом Євангелія, який говорить, що немає більшого, ніж любов. Цей закон головний для церкви і для народу, а не за методичкою, у якій Дух Божий віє не там, де хоче, як сказано у Святому Письмі, а там, де йому дозволяє Кремль і Московський Патріархат.

Шановні друзі! Шановні колеги! Зараз нам хочуть довести, що грузини, серби, албанці, поляки, румуни мають право на свою церкву, і лише українці не мають такого права (*Оплески*). Чому вони не мають такого права, нам про це пояснив Патріарх Кирило. Він сказав прямо: Київ – наш Константинополь і Єрусалим, його не віддамо (*Оплески*).

Ми, українці, спадкоємці давніх русичів, які ніколи не говорили про себе месіанськими термінами. Вони казали, що і цю віру, і ту віру Бог дав, і ми – працівники одинадцятої години. До всіх Господь мав милість і нами не знехтував (*Оплески*).

Один Великий Київський Митрополит казав, що перегородки, які створені між християнами, не сягають неба. Неба сягають ті огорожі, які поставлені навколо України та української церкви, що збудовані людськими руками, і тому мають бути повалені.

Слава Ісусу Христу! Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції «Об'єднання «Самопоміч» до слова запрошується Олег Березюк.

Будь ласка, дайте можливість виступаючому пройти на трибуну.

БЕРЕЗЮК О.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). У своїй хаті своя правда і сила, і воля. І нам ніхто не буде вказувати, де ми маємо стояти і що ми маємо робити, бо це українська ідентичність. Народний депутат, Президент, парламент – це краплинки енергетичного потоку

мільйонів людей, їхнього поту і крові протягом століть, які відвойовували свою ідентичність на своїй землі. Якщо сьогодні нам вдасться завершити цей шлях, ми будемо, всього-на-всього, краплинкою, яка довершила цей процес.

Українська Автокефальна Православна Церква – це організаційна структура, це те, що об'єднує людей на захист їхніх прав, що надав Господь, – право на життя, на свободу, на власність і на гідність. Я молитимуся разом з вами, щоб Господь допоміг владі відстоювати суверенітет країни, не торгуючи сьогодні з віковичним ворогом, боротися з корупцією, приймаючи закони, а не підтримуючи її, дбати про українського воїна, який є єдиною гарантією української цілісності і суверенності.

Сподіваюся, що Церква буде стояти разом з нами і підсилюватиме у вірі в Господа, який надав людині право на життя, свободу, власність і волю. Це станеться в Українській незалежній державі, і нехай нам у цьому допомагає Господь і український люд.

Слава Україні! Слава Ісусу Христу!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Блок Петра Порошенка» до слова запрошується Артур Герасимов.

Будь ласка, пане Артуре.

ГЕРАСИМОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Президенте! Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні громадяни України! Сьогодні наша держава і українці, як ніколи, близькі до одержання Томосу про автокефалію від Константинопольського Патріархату на створення в Україні Єдиної Помісної Православної Церкви. Для українського суспільства – це історичний шанс здобути канонічну церкву з центром у Києві, а не в Москві.

Крім цього, хочеться ще раз повторити те, що сьогодні лунало в цьому залі. Це не просто подія, яка станеться найближчим часом, – це відновлення історичної справедливості. Адже саме з Києва понад 1000 років тому поширилася православна віра у Східноєвропейському регіоні, у тому числі на території країни-агресора.

Усе, що вимагається від нас у цьому залі, – це єдність. Така єдність, яку сьогодні продемонстрували люди та патріархи українських церков. Я вважаю, що Верховна Рада повинна виконати свій обов'язок і захистити інтереси України, підтримавши проект постанови про звернення Президента України до Вселенського Патріарха Варфоломія, що також є незамінним кроком до виникнення незалежної Української Православної Церкви.

Фракція «Блок Петра Порошенка» підтримуватиме цей проект постанови. Закликаємо всіх колег у залі продемонструвати єдність і одноставно підтримати даний проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції «Батьківщина» до слова запрошується Тимошенко Юлія Володимирівна.

Прошу доповідати з місця. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Український народ ціною великої жертвовності столітніх зусиль виборів незалежність своєї власної держави, що є великою цінністю для нас і для всіх прийдешніх поколінь. Якщо ми віруючі люди, то мусимо розуміти, що дім, який розколеться сам по собі, не вистоїть. Тому якщо ми хочемо успішності, процвітання, щастя, віри нашому народу, зобов'язані бути єдиними. Єдина помісна Православна Церква – це та духовна основа, яка може стати ще одним потужним поштовхом для становлення нашої держави. Саме тому я вважаю, що сьогодні всі українці мусять молитися за те, щоб ми набули єдину монолітну непоборну духовну основу.

Ви знаєте, що багато жорстоких наслідків, які ми маємо сьогодні, є в тому числі частиною невіри, жорстокості, агресії, поборювання, розколів. Тому залікувати ці рани – це святий обов'язок нашого покоління. Україна не встане з колін, поки не стане на коліна перед Богом. Сьогодні в нас є історичний шанс стати іншими – єдиними, цілісними, насамперед духовно.

Наша команда вважає, що це питання є релігійною справою, а не політичною, але попри це чітко і ясно заявляє, що ми одноставно підтримуватимемо таке звернення. Закликаю всю Україну молитися, щоб це звернення було задоволено.

Можу сказати, що все це нам треба робити з вірою в Бога і з вірою в Україну. Ми віримо в Бога і в Україну (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від групи «Воля народу» до слова запрошується Євген Рибчинський. Прошу доповідати з місця.

РИБЧИНСЬКИЙ Є.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Я вважаю, що тут антураж кращий. Дякую.

Я хотів би сказати, що не є історичним фактом те, що Юрій Долгорукий заснував Москву, Петре Олексійовичу.

Це московські ідеологи прив'язали нашого київського князя до того болота, до мокви, мошкви, там, де літали і досі літають комарі. (*Оплески*).

Тому я хотів би зазначити таке: була хрещена саме Київська Русь, іншої Русі не існує. Була хрещена лише ця земля, тільки ідоли по Дніпру пливли кудись далеко, а сьогодні вони стоять там на московських, кремлівських схилах.

Я хотів би згадати дуже цікаву фразу, яку колись сказав Жириновський, що якщо українці були б католиками, ми про них навіть не чули б. Я хотів би, щоб від нині вони про нас ніколи не чули. Я хотів би, щоб наша церква була єдиною помісною, неподільною від сьогодні і навіки. Я хотів би, щоб те, що мало відбутися 25 років тому, відбулося сьогодні, бо хоч один Президент України має сміливість, хоча в мене до нього багато запитань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, зараз я надаю слово представнику від групи «Партія «Відродження», потім Першому заступнику Голови

Верховної Ради України Ірині Геращенко, а далі переходимо до голосування. Будь ласка.

ШИПКО А.Ф., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ № 35, Дніпропетровська область, самовисуванець). Вельмишановний пане Президенте! Шановні народні депутати! Дорогі брати і сестри! Христос воскрес!

Світлі й радісні пасхальні дні, але трохи сумно на душі й на серці. Ми дуже вдячні вам, шановний пане Президенте, за те, що ви робите для розбудови Української держави, щоб кожен українець розумів, що ми – єдина нація і єдиний народ. За це вам велика вдячність. Ми підтримуємо ініціативи, які спрямовані на соціальний захист наших людей, на розбудову мережі амбулаторій. Усе це як політики ми підтримуємо.

Але те що стосується віри і особисто кожної людини, з цим питанням треба бути дуже обережним. Мої діди, прадіди, батьки... і взагалі моя мати прийняла постриг у тій церкві, до якої я ходжу щонеділі і ходитиму, щоб не трапилося, якщо навіть вона залишиться одна.

Прошу всіх вас, шановні політики, шановні друзі, зараз зрозуміти таке.

Перше. Згідно з Конституцією церква у нас відділена від держави.

Друге. Єдиним джерелом влади в Україні є народ. Чи дав нам всім право народ, шановні народні депутати, порушувати це питання? *(Шум у залі)*. Коли ми йшли на вибори і спілкувалися з людьми, жодна людина не порушувала цього питання. Я, розуміючи ваш настрій... *(Шум у залі)*.

Я ставлюся до вас з повагою. Я розумію настрій, який зараз є в суспільстві. Тому ми пропонуємо таке. Якщо нам народ делегує ці повноваження, можна провести референдум у державі. Це перше.

Друге. Ми як політики повинні звернутися не до Вселенського Патріарха, а до голів церков, щоб вони провели спільний діалог, виробили єдину позицію, і нехай вони звертаються. А я як християнин буду молитися, щоб в Україні був мир, щоб народ жив у добробуті

і щоб наша православна віра була єдиною, як це хотів князь Володимир, пропонуючи всьому народу хреститися у водах Дніпра.

Наша група не підтримуватиме це, бо ми за істинну єдність, єдину, чисту і святу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз запрошую до виступу Ірину Геращенко. Потім переходимо до голосування. Прошу всіх голів фракцій запросити депутатів до залу.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги, ми обговорюємо надзвичайно делікатну і чутливу тему. На мою думку, ми маємо особливо підходити до того, що відбувається в залі.

Україна – багатонаціональна країна, де мирно проживають люди різних національностей і віросповідань. Нещодавно було оприлюднено опитування, де враховано, що Україна серед країн Європи є країною найбільш толерантною – я пишаюся цим. У нас немає антисемітизму, ксенофобії, а бувають рідкісні випадки, з якими ми маємо боротися. Насправді існують й існуватимуть різні церкви, що дуже важливо, і кожна людина має право обирати свою церкву. Водночас як держава ми маємо право мати єдину церкву.

Я хочу від усіх депутатів подякувати кожній церкві і кожному священику, який щодня молиться за українську армію, за українських воїнів (*Оплески*). Водночас хочу запитати в тих церков, під час богослужіння у яких не згадують про це: а хіба мир у вашій церкві не захищає українська армія? Я хочу подякувати кожній церкві, яка дякує і молиться за матерів, що втратили дітей, яка молиться за мир в Україні.

Сьогодні ми, дійсно, присутні при історичній події, на яку не просто маємо право, а це наш обов'язок об'єднувати країну. Але це й виклик, який насправді лише доведе в тому числі суспільству, церквам і всім іншим нашим сусідам-країнам, наскільки Україна є демократичною і зрілою державою. Тому що вчора, сьогодні, і завтра в Україні мирно існуватимуть церкви всіх конфесій.

У нас церква залишається відділеною від держави. Але чому стільки років церква була частиною держави, влади? Навіть у приміщенні Верховної Ради України є церква, але одного патріархату.

Чому наші деякі колеги іноді плутають державну політику і додають туди релігію? Давайте будемо чесними, наше з вами завдання – працювати на єдність країни, а єдність країни – це боротьба за сильну армію, це допомога створити єдину помісну Православну Церкву, де сьогодні будуть згадувати Україну, молитися за мир в Україні, за нашу армію, за нашого воїна, за українську, а не чужу владу.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, обговорення завершено. Ми переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця.

Упевнений, що мільйони українців будуть слідкувати за тим, як голосував кожний народний депутат, тому що всі розуміють, що це питання фундаментальне, питання буття Української держави. І нехай нас не введе в блуд позиція тих людей, які думають про інтереси іншої держави, а не української.

Прошу всіх підготуватися. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про підтримку звернення Президента України до Вселенського Патріарха Варфоломія про надання Томосу про автокефалію Православної Церкви в Україні» ([№ 8284](#)) за основу та в цілому. Прошу підтримати. З Божою поміччю прошу проголосувати. Голосуємо.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Слава Україні! (*Оплески*).

До заключного слова запрошується Президент України Петро Олексійович Порошенко. Увімкніть мікрофон.

ПОРОШЕНКО П.О. Шановні народні депутати! Я хочу всім подякувати за ту єдність, яка була продемонстрована в цьому залі, і впевнений, що вона відповідає настроям, які панують в українському суспільстві.

Хочу наголосити на тому, що наріжним каменем передвиборної кампанії Президента України, так само як і більшості народних депутатів, було створення єдиної помісної Православної Церкви в Україні (*Оплески*).

Хочу наголосити на тому, що держава не має права і не повинна втручатися в церковні справи, у тому числі або навіть більше – іноземна держава не має права втручатися в церковні справи України (*Оплески*).

Якщо Москва оголошує Україну своєю канонічною територією, чи це не є зазіханням на територіальну цілісність України і чи маємо ми право мовчки, спокійно спостерігати за цим зазіханням?

Тому, дорогі мої, вітаю вас усіх з мудрим рішенням. Ми не дозволимо, щоб постраждали права кожного віруючого. Ще раз наголосую, Українська автокефальна помісна Церква є однією з інституційних основ нашої незалежності, і дозвольте мені цей потужний дух української незалежності передати в телефонній розмові з Вселенським Патріархом, яка відбудеться прямо зараз (*Оплески*). Ми на сьогодні доведемо позицію парламенту, позицію Президента України, позицію народу і позицію українських церковних ієрархів. Дякую.

Слава Ісусу Христу!

Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Вітаємо, пане Президенте. Вітаємо український парламент з прийнятим рішенням.

Отже, колеги, відповідно до Регламенту ми не встигаємо перейти до наступного законопроекту. Тому оголошується перерва на 30 хвилин. О 12 годині 30 хвилин прошу всіх повернутися до залу для продовження нашої роботи.

Ще раз вітаю. Будемо молитися і чекати рішення Вселенського Патріарха.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, час, відведений для перерви, вичерпано. Ми переходимо до наступного питання порядку денного. Я хочу нагадати, що в нас зараз на розгляді блок питань аграрної політики. Це чотири законопроекти, які запропонував комітет: [№ 7511](#), [№ 5448-д](#), [№ 4922-д](#) і [№ 4532](#).

Колеги, для того щоб ми змогли ефективно пройти порядок денний, я зараз запрошую вас проголосувати за скорочену процедуру розгляду.

На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення гарантій реалізації учасниками бойових дій та осіб, прирівняних до них, у тому числі учасниками антитерористичної операції, Революції Гідності та їх сім'ями пільг на одержання земельних ділянок, а також припинення корупційних зловживань у сфері розпорядження землями державної та комунальної власності» ([№ 7511](#)).

Прошу підтримати пропозицію розгляду за скороченою процедурою. Прошу проголосувати.

«За» – 68.

Зал висловив глибоке переконання, що ми маємо розглядати законопроект за повною процедурою. Тому я запрошую до доповіді народного депутата України Івченка Вадима Євгеновича.

Будь ласка, Вадиме Євгеновичу.

ІВЧЕНКО В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Ми цей вкрай важливий законопроект готували разом з колегами з усіх фракцій. У чому його важливість? Сьогодні воїнів АТО використовують у певних корупційних схемах, коли начебто їм виділяють земельні ділянки, які відразу ж вони продають, і ці ділянки осідають у певних ділків. Не раз журналістські команди, які розслідують різні корупційні схеми, виявляли факти, коли видали землю 400 атовцям, а далі вона осідає у двох-трьох власників, причому це можуть бути і не фермери.

Тому ми запропонували механізм, за яким воїни АТО, ті, які були задіяні в Революції Гідності, їхні родичі, можуть відмовитися від землі, бо її фактично на всіх не вистачає, і отримати компенсацію з державного, обласних, місцевих бюджетів. Фактично ми пропонуємо монетизацію деяких пільг учасникам АТО.

До 2018 року із заявами про отримання земельних ділянок звернулися 188 тисяч учасників антитерористичної операції. Надано дозволів на розробку документації більш ніж 135 тисячам, тобто це 72 відсотки. Відмовлено в наданні дозволу 46 тисячам учасників АТО, 6 тисяч з яких чекають отриманого дозволу.

Колеги, учасникам АТО переважно надаються землі під особисте селянське господарство. Уже надано майже 116 тисяч гектарів. З них 10 тисяч гектарів – для індивідуального дачного будівництва і 3 тисячі гектарів – для ведення садівництва. До нас звернулися органи місцевого самоврядування, сільські, селищні голови, які кажуть, що в них просто немає землі, а вимоги учасників АТО справедливі. Тому вони можуть закласти в місцеві бюджети певну монетизацію і запропонувати кошти. І це будуть значно більші кошти, ніж вони отримують корупційним шляхом. Так, сьогодні згідно з нормативно-грошовою оцінкою 2 гектари землі ОСГ будуть коштувати приблизно 78 тисяч гривень. Скажімо, 12 соток під садівництво – це 6,5 тисячі гривень, а під забудову – майже 41 тисяча. Таким чином, значно більші кошти можуть отримуватися легальним шляхом.

Хочу сказати також, що ми запропонували ці землі тим, хто хоче їх отримати і, дійсно, працювати на них. Але вони не можуть перші сім років після отримання цієї землі її продавати. Це буде вноситися до кадастру, до реєстру прав, що забезпечить дієвий контроль і унеможливить багато операцій.

Колеги, ми маємо розуміти, що фактично вільної землі немає. Уся земля або у власності людей, або в довгостроковій оренді. Про це свідчить більшість досліджень, витяги з реєстру прав власності і з Державного земельного кадастру.

Тому ми мусимо сказати, що постійно відбувається ротація, і атовці повертаються. Сьогодні в Києві приблизно 20 тисяч атовців, які потребують земельних ділянок і тих пільг, які ми їм надаємо. Але фактично в Києві, у регіонах, у селах землі вільної немає. Тому запропонований механізм дасть можливість значно підтримати цих ветеранів, але їхня кількість буде постійно збільшуватися, бо відбувається постійна ротація.

Колеги, розглядаючи ці законопроекти, ми звернулися до наших добробатів, які представлені у Верховній Раді, до Асоціації учасників антитерористичної операції, щоб вони дали своє резюме. Усі однозначно підтримали цей законопроект і також те, що ті особи, які не хочуть або не мають можливості отримати цієї землі, можуть відмовитися і отримати кошти з місцевих, обласних і з державного бюджетів, і ми даємо на це право. На сьогодні ми розширюємо можливості для

цих ветеранів отримувати взамін землі монетизацію пільг, які їм надає держава.

Ви знаєте, для нас головним у аграрному секторі є те, щоб землю отримували ті, хто буде на ній працювати. Ми проти того, щоб землю використовували в різних тіньових схемах, як у нас на сьогодні й відбувається, що в тіні обертається досить велика кількість землі й земельних ділянок, які фактично ніхто в нас не контролює. А хочеться, щоб землею розпоряджалися простий фермер, простий одноосібник або пересічна людина, які хочуть започаткувати власний бізнес, створити сімейну ферму, робити інвестиції в те, щоб розвивати цей бізнес, який фактично буде зростати із землі.

Ми фактично хочемо прибрати корупцію земельних відносин і позбавити можливості тих людей, які використовують ветеранів антитерористичної операції, скажімо, для того, щоб наростити нечесним шляхом свої земельні банки. Ми хочемо, щоб учасники АТО отримували землю, працювали на ній, а тим, які не хочуть отримати просто допомогу від держави, ми пропонуємо розширити механізм за рахунок місцевих, обласних і центрального бюджетів.

Колеги, це невеликі кошти, якщо це буде розподілено між всіма бюджетами. Хочу нагадати лише деякі цифри. Наприклад, на суддів ми щорічно витрачаємо 13,5 мільярда, на Генеральну прокуратуру – 6,5 мільярда, на Міністерство внутрішніх справ – 66 мільярдів, на Кабінет Міністрів України – 3,5 мільярда і таке інше. На всі ці органи ми витрачаємо значні кошти.

Думаю, що бюджети всіх рівнів зможуть запропонувати гідну допомогу ветеранам, учасникам АТО, а також громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, працівникам соціальної сфери – всі вони входять безпосередньо до цього переліку, їм буде забезпечено першочергове право на одержання безоплатно у власність цих земельних ділянок.

Колеги, вкрай важливо, щоб ми сконсолідувалися і підтримали в першому читанні даний законопроект, який уможливить прибрати корупційний тіньовий ринок обігу землі від учасника АТО до людини, і учасникам АТО, ветеранам, ветеранам-чорнобильцям, про що я вже сказав, працівникам соціальної сфери дасть змогу отримувати монетизацію від місцевих, обласних і центрального бюджетів замість земельних ділянок.

Що ще відбуватиметься? Буде значне покращення, бо відмова від земель ОСГ і передача якомусь тіншовику сьогодні атовцю коштує до 1 тисячі доларів. За нашими розрахунками, такі люди можуть отримати до 70 тисяч гривень, тому що вони можуть взяти компенсацію за земельну ділянку на садівництво, за земельну ділянку для індивідуального будівництва, а також за землю під особисте селянське господарство.

Я знаю, що цю ініціативу підтримують органи місцевого самоврядування, асоціації учасників антитерористичної операції. Співавторами цього законопроекту є наші добробати, наприклад, такі народні депутати, як Білецький, Петренко та інші. Представники всіх фракцій також підписали даний законопроект, він одностайно був проголосований в аграрному комітеті, за що я хочу подякувати кожному члену цього комітету.

Я прошу сьогодні зробити так, щоб цей законопроект пройшов у Верховній Раді, і ми, дійсно, прибрали тіншовий обіг цієї землі і дали реальну підтримку, реальні кошти в легальному полі нашим ветеранам, людям, які постраждали від Чорнобильської катастрофи, а також працівникам соціальної сфери.

Дякуємо. Будь ласка, голосуйте «за» в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Залишайтеся на трибуні, Вадиме.

Зараз запитання до доповідача.

Я прошу провести запис на запитання.

Будь ласка, увімкніть мікрофон народного депутата Ленського.

ЛЕНСЬКИЙ О.О., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).* Прошу передати слово народному депутату Ігорю Мосійчуку.

МОСІЙЧУК І.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).* Ні для кого не таємниця, які зараз корупційні схеми побудовані навколо надання земельних ділянок учасникам нашої національно-визвольної війни на сході. Скажіть, будь

ласка, ваш законопроект, який ви представляєте, яким саме чином усуне корупційну складову в органах місцевого самоврядування, Держкомзему при наданні земельних ділянок? Адже масово відомо, навіть на моїй рідній Полтавщині, у Ворзельському районі надаються земельні ділянки нібито учасникам національно-визвольної війни, а внаслідок вони опиняються в руках латифундистів або якихось комерсантів.

Дякую.

ІВЧЕНКО В.Є. Дякую вам за запитання, і, до речі, дякую представникам вашої фракції, бо вони є співавторами цього законопроекту.

Скажу вам так. Учасник або ветеран АТО може звернутися для отримання земельної ділянки до органів місцевого самоврядування (а на сьогодні це землі Держгеокадастру, але ж вони в майбутньому будуть передаватися в розпорядження об'єднаних громад або сільських (селищних) рад) і отримати її. Проте одразу вони можуть її продати. Тобто використовуючи механізм продажу відразу, ми даємо можливість тіньовому обігу цієї землі.

Що ми пропонуємо? Якщо таку землю учасник або ветеран АТО бере, він не може її продати перші сім років. Тобто фактично ми прибираємо спекулянта, тих, хто хоче продати. А ті, які, дійсно, хочуть отримати кошти, бо розуміють, що не будуть обробляти її і лише через сім років зможуть її продати, відмовляться від такої земельної ділянки і...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дайте, будь ласка, 30 секунд, щоб завершити.

ІВЧЕНКО В.Є. ...напишуть заяву задля того, щоб отримати компенсацію у вигляді грошових коштів, які будуть закладені в три рівні бюджетів. Тобто фактично приберемо спекулянта і даємо реальні кошти. Ми порахували, що це приблизно 70 тисяч гривень, а не 20, як сьогодні дають ветеранам АТО.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, слово для запитання надається Сергію Капліну.

КАПЛІН С.М. Шановний пане Вадиме, я і, думаю, усі чорнобильці, які зараз дивляться наш ефір, хочуть отримати ваш коментар. Чи не пов'язана якимось чином така тривала процедура розгляду цього надзвичайно актуального і важливого законопроекту з метою затягування часу для того, аби не розглянути сьогодні питання соціального захисту чорнобильців?

Так, на ці потреби потрібно буде приблизно 8 мільярдів гривень, але я вважаю, що ми повинні передусім платити борги чорнобильцям, афганцям, військовим пенсіонерам, а вже потім – Міжнародному валютному фонду. Як ви вважаєте, неголосування народних депутатів коаліції за скорочену процедуру розгляду цього питання не було маніпулятивним способом затягнути обговорення чорнобильського питання?

Дякую.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, це риторичне запитання. «Батьківщина» підтримує і завжди підтримувала пільги для чорнобильців. Ви знаєте, що ми відстоювали, відстоюємо і будемо відстоювати це в тих законопроектах, які ми подавали. Тому я пропоную перейти до іншого питання, щоб якнайшвидше розглянути законопроекти стосовно соціального захисту чорнобильців і надання їм підтримки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Запрошую до співповіді голову підкомітету з питань аграрної політики та земельних відносин Олега Кулініча.

А вам, шановний пане Вадиме, дякуємо за доповідь, ви можете повертатися на ваше робоче місце.

Будь ласка, пане Кулініч.

КУЛІНІЧ О.І., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець).* Шановні колеги! Комітет Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин на своєму засіданні 15 березня 2018 року розглянув проект Закону України «Про внесення змін до

Земельного кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення гарантій реалізації учасниками бойових дій та осіб, прирівняних до них, у тому числі учасниками антитерористичної операції, Революції Гідності та їх сім'ями пільг на одержання земельних ділянок, а також припинення корупційних зловживань у сфері розпорядження землями державної та комунальної власності» (№ 7511).

Комітет відзначає, що проблема, порушена в законопроекті, є, дійсно, актуальною. На сьогодні вільних земель державної та комунальної власності залишилося дуже мало, а іноді просто немає. У багатьох місцевостях її не вистачає для забезпечення безоплатної приватизації учасниками бойових дій.

У цій ситуації може бути запроваджена грошова компенсація. Водночас на засіданні комітету були висловлені певні зауваження щодо юридичної техніки викладу норм законопроекту. Їх доцільно врахувати під час підготовки даного законопроекту до другого читання.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України вважає, що за результатами розгляду в першому читанні законопроект доцільно повернути на доопрацювання з урахуванням висловлених зауважень та пропозицій. Проте Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин вирішив підтримати законопроект у першому читанні та рекомендувати Верховній Раді України прийняти його за основу.

Прошу підтримати таке рішення комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на запитання до співдоповідача.

Роман Семенуха. Ваше запитання, будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. У мене два запитання до шановного доповідача.

Перше. Чи розроблена конкретна процедура, за якою буде виплачуватися грошова компенсація?

Друге. Чи передбачається, що ця грошова компенсація буде в тому числі за рахунок місцевих бюджетів, чи за рахунок центрального бюджету, чи за рахунок органів місцевого самоврядування?

Дякую.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую за запитання.

Я хотів зазначити, що даний законопроект був підтриманий лише за основу, бо дуже багато є неузгодженостей стосовно не лише учасників бойових дій, а й усіх категорій громадян, які мають право на безоплатну приватизацію. Тому, можливо, краще було б до другого читання напрацювати такий механізм, коли учасники бойових дій отримували б не грошову компенсацію, а просто фінансову допомогу, для того щоб не було спекуляцій із землею. Думаю, що до другого читання ми зможемо такий механізм доопрацювати, щоб, дійсно, це було в рамках Конституції України, закону і щоб зберігалось право кожного громадянина на отримання земельної ділянки, що йому належить за Конституцією.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Євтушок. Будь ласка, наступне запитання.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Власне, ми чули зараз доповідача щодо цього законопроекту і позицію комітету. Це дуже добре. Зрозуміло, що якщо є рішення комітету одностайно голосувати, то і зараз сесійна зала мала б підтримати рішення комітету.

У мене запитання такого змісту. Чи створюються передумови в даному законопроекті для усунення корупційної схеми, що полягає в масовому виділенні матеріально-мотивованими посадовцями земельних ділянок державної та комунальної власності під ОСГ з метою подальшого їх відчуження та зміною цільового призначення? Дуже багато маємо негарних прикладів, коли використовують наших атовців, військових, потім вони починають продавати ці земельні ділянки, задіюються інші якісь корупційні схеми. Я прошу дати відповідь.

Дякую.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую за запитання.

Дійсно, проблема дуже актуальна, і, на жаль, на сьогодні вона є, коли використовують учасників бойових дій. Є така практика, коли земельні ділянки надаються учасникам бойових дій, які навіть не проживають у даному регіоні чи навіть у цій області. Тому не вистачає землі для тих учасників бойових дій, які проживають у даній місцевості, і використовуються різні схеми.

Хотів би зазначити, що в Комітеті з питань аграрної політики і земельних відносин є й інші законодавчі ініціативи з цієї проблематики. Ми постійно працюємо над тим, щоб удосконалювати наше земельне законодавство і земельні ділянки воїни АТО і працівники соціальної сфери отримували би чесно, щоб це було в рамках чинного законодавства і Конституції нашої держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

На цьому завершилися наші запитання.

Пане Спориш, у вас було запитання? Можна без нього. Добре.

Колеги, я прошу записатися на обговорення законопроекту. Зараз у нас виступатимуть від фракцій. Прошу.

Народний депутат Євтушок передає слово народному депутату Івченку для виступу від фракції «Батьківщина». Прошу.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, для чого взагалі цей законопроект? Він спрямований на усунення корупції, що сьогодні відбувається в тіньовому обігу земель так званим нашим ветеранам-атовцям, у тому числі розширює можливості цим ветеранам, які не хочуть або не будуть обробляти землю, отримувати монетизацію або компенсацію. Ми за те, щоб прибрати безпосередньо тіньовий обіг і дати землю тим, хто реально буде її обробляти на селі, в об'єднаних територіальних громадах. Щоб це був фермер або та людина, яка, дійсно, створюватиме своє фермерське господарство, робочі місця у своїй місцевості. У селі ніколи не буде роботи. Лише фермери, лише кооперативи, які матимуть землю, безпосередньо сімейні ферми зможуть витягнути село з того, що ми на сьогодні маємо. Це перше.

Друге. Ми повинні розуміти, що корупція присутня під час роздачі цих земель, бо в більшості учасники АТО хочуть отримати належну підтримку, яку ми даємо їм через механізми монетизації цих

пільг. І якщо порахувати, то сьогодні учасники АТО можуть отримати землі для садівництва, індивідуального будівництва і під ОСГ. Згідно з нормативно-грошовою оцінкою цих земель це понад 70 тисяч гривень. Фактично ми це розподіляємо на різних рівнях бюджету і даємо можливість цим учасникам, дійсно, отримувати гідні кошти. Не просто 800-1000 доларів у тіні, а гідні кошти. Деякі місцеві бюджети в тому числі здатні й готові надавати таку підтримку та допомогу.

Колеги, давайте проголосуємо, а до другого читання повністю поузгоджуємо всі моменти, у тому числі з органами місцевого самоврядування, тому що саме до них, якщо вони мають землі, приходять ветерани і просять ці земельні ділянки. А фактично відбувається так, що своїм вони дають, а коли приходять ветерани з інших регіонів нашої країни, де є вільні землі, ще не віддані в оренду, то вони їх хочуть взяти для того, щоб просто продати, і через тіньові схеми їх отримують латифундисти. Колеги, давайте наведемо порядок і приберемо з тіньового обігу ці землі. Про це нас просять асоціації, органи місцевого самоврядування. «Батьківщина» буде голосувати.

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні колеги.

Від Радикальної партії на обговорення цього законопроекту запрошується пан Ляшко. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Дякую, пані віце-голово. Наша команда підтримуватиме законопроект, який дасть можливість врегулювати питання надання земельних ділянок для учасників антитерористичної операції, для героїв визвольної війни. Але надзвичайно важливо, щоб був прийнятий такий закон і не зловживали цими правами. Тобто встановити цілий ряд обмежень для того, щоб це не перетворилося... Пам'ятаєте, як колись по блату по 20 разів брали землю то багатодітні, то інші пільговики, переоформляли, продавали, а реально ті, які потребували цієї землі, невеличкої ділянки для того, щоб чи будинок побудувати, чи господарство вести, можливості для цього не мали.

Тому ми наполягаємо на тому, щоб було передбачено, що земля отримується в межах громади місцевими жителями, а не так, що місцевим кажуть, землі немає, а виявляється, що в таємному режимі

місцеві органи влади дерибанять ту землю і віддають невідомо кому, заїжджим «космонавтам» за хабарі.

Крім того, зобов'язати, наприклад, якщо впродовж п'яти років не побудувався на тій ділянці землі, розглядати питання про її повернення, заборонити відчуження землі, щоб не було спекуляцій, а то землю отримали, перепродали, гроші взяли і пішли, а хати як не було, так і немає. Тобто не допустити зловживань, щоб під іменем учасників визвольної війни не ховалися пройдисвіти й авантюристи, які зловживатимуть наданими правами.

Надзвичайно важливо те, щоб закони виконувалися, тому що коли ми сьогодні передбачаємо пільги учасникам АТО, під Верховною Радою стоять чорнобильці, яким 30 років тому також парламент і уряд надавали пільги, і сьогодні ніхто тих зобов'язань не виконує. У людей забрали гарантовані державою соціальні стандарти, допомогу, і вони сьогодні вимушені мітингувати і голодувати, щоб отримати те, що належить їм за законом. А фракція Радикальної партії єдина в цьому парламенті вимушена блокувати парламентську трибуну, щоб змусити уряд, парламентську більшість віддати чорнобильцям належне їм за законом. Три дні ми блокували парламентську трибуну, ми закликали і колегу Тимошенко Юлію Володимирівну, і інших долучитися до нашого блокування і добитися, щоб законопроект № 4442 про захист чорнобильців був розглянутий.

Дякуємо всім членам парламенту, які підтримали нашу ініціативу, і ми проголосували про включення цього законопроекту до порядку денного. Ми вимагаємо від керівництва парламенту поставити його на розгляд сьогодні, щоб ми прийняли рішення і повернули чорнобильцям належне їм за законом. Досить грабувати людей.

Велика шана і подяка героям, які врятували Україну від Чорнобиля.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, від фракції «Народний фронт» Олена Масоріна виступатиме з місця.

Шановна пані Юліє, після всіх виступів я надам вам слово для репліки.

Пані Тимошенко наполягає, щоб зараз їй надали 1 хвилину для репліки. Я перепрошую, я не слухала виступ. Тому зараз мікрофон пані Тимошенко, і потім – Масоріна.

Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, я хочу дуже чітко та ясно сказати, що партія «Батьківщина», що фракція «Батьківщина» і я двічі, коли була Прем'єр-міністром, завжди абсолютно наполегливо і незмінно проводили стратегію, конкретні рішення стосовно підтримки чорнобильців. Ми вважаємо, що треба порушувати ці питання не лише перед роковинами – нам треба постійно думати про те, що люди поклали своє здоров'я і життя.

Тому хочу зараз чітко сказати, що законопроект № 4442 про підтримку чорнобильців, про який щойно говорив лідер фракції, підтримується нашою фракцією. Це хороший законопроект, і ми за нього будемо всією фракцією голосувати. Голосували і попередні рази, коли треба було включати його до порядку денного. Усе добре для країни ми розділяємо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Юліє Володимирівно, фракція згадувалася в негативному контексті?

Будь ласка, увімкніть мікрофон пані Масоріної для виступу.

МАСОРИНА О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги, надзвичайно важливий законопроект, який ми будемо підтримувати, і члени нашої фракції є співавторами даного законопроекту. Єдине, що треба обов'язково врахувати до другого читання, – це визначити суму, яка буде виплачуватися атовцю у разі неможливості отримання ним земельної ділянки. Оскільки ми тут маємо зберегти соціальну справедливість: земля в Україні в тій чи іншій її частині вартує по-різному, а захищали Україну атовці всі разом.

Тому з урахуванням цього можна зараз голосувати в першому читанні та в цілому.

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановна пані Олено.

Від «Об'єднання «Самопоміч» Роман Семенуха. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Шановні колеги! Шановна пані головуюча! Безумовно, держава завинила перед тими сотнями тисяч людей, українських солдатів, які віддали своє життя і здоров'я на захист держави.

Кілька років тому держава прийняла, напевно, абсолютно правильне і вчасне, але недолуге рішення про виділення земельних ділянок для учасників антитерористичної операції. Чому недолуге? Тому що за цей час, станом на початок цього року, за дозволами звернулися майже 188 тисяч учасників АТО. Водночас на сьогодні надано дозволів близько 135 тисячам, це приблизно дві третини. Відмовлено вже 46 тисячам, і ще 6 тисяч учасників АТО чекають на таке рішення.

Тому думаю, що насправді цей законопроект має розв'язати ту проблему, яка створена, по-перше, через те, що частина місцевих чиновників зловживають цим питанням, і по-друге, що в окремих громадах, справді, такої вільної землі немає.

Водночас вважаю, що такий закон також повинен вирішити питання, що отримання земельної ділянки не може бути повинністю. Погодьтеся, це ж не рабство, якщо людина хоче отримати грошову компенсацію, то вона замість земельної ділянки повинна мати право на отримання грошової компенсації.

Фракція «Об'єднання «Самопоміч» підтримуватиме цей законопроект у першому читанні із суттєвим доопрацюванням до другого читання. По-перше, має бути розроблена і прийнята чітка процедура, яка унеможливить зловживання в цих питаннях, а по-друге, ми категорично проти, щоб чергова, абсолютно правильна законодавча ініціатива залазила до кишені місцевих бюджетів. Ну, погодьтеся, люди не воювали чи за Львівську, чи за Харківську, чи за Сумську області, люди віддавали своє здоров'я за життя, і це обов'язок держави саме з центрального бюджету забезпечити грошову компенсацію учасникам антитерористичної операції.

Хочу звернутися до своїх колег з парламенту, до шановної пані головуючої, сьогодні в нас на розгляді багато аграрних питань, але найголовніший законопроект [№ 7403-2](#), авторами якого є члени аграрного комітету, бо, на жаль, уряд з парламентом під час бюджетного процесу пограбували близько 51 тисячі фермерських і сільських господарств. Чи це не має бути основним законом, який відновить

справедливість у галузі, внаслідок пограбування якої перерозподілені гроші в кишені окремих трьох-чотирьох олігархів? Бо саме прийняття такого закону поверне державу обличчям до справжніх товаровиробників.

Тому я звертаюся до пані головуючої, щоб негайно після цього законопроекту поставити на розгляд законопроект № 7403-2, який є в порядку денному на сьогодні, щоб прийняти рішення про повернення грошей фермерам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане Романе.

Як ви знаєте, головуючий на сесії не має права своєю волею ставити жодного законопроекту вище, якщо за це не проголосувала сесійна зала, тому ми рухаємося за прийнятим графіком.

Шановні колеги, зараз слово для виступу надається Івану Мельничуку від «Блоку Петра Порошенка». Увімкніть мікрофон пана Івана Мельничука, будь ласка.

МЕЛЬНИЧУК І.І., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 14, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановна Ірино Володимирівно, прошу передати слово народному депутату Заболотному Григорію Михайловичу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, надаємо слово шановному пану Заболотному.

ЗАБОЛОТНИЙ Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую. Шановні колеги, я хочу насамперед сказати, що цей законопроект не впав з неба, він не є лобістським. Цей проект з'явився лише тому, що Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин закидали атовці, чорнобильці та інші люди, які постраждали в різні часи в різних подіях, листами, дзвінками, проханнями, благаннями, переконаннями і навіть погрозами. Я хочу подякувати всім тим, хто підтримав і рекомендує, і просить наших колег

проголосувати цей законопроект, тому що він розв'язує надзвичайно багато проблем.

Вкотре хочу нагадати вам, що для того, щоб забрати питання корупції, ми виписали такий запобіжник, що той, хто одержить землю, сім років не матиме права її продавати і повинен її використати за цільовим призначенням. Інше питання, що дуже багато людей за щастя вважають одержати 10 соток землі під будівництво, особливо коли місто обласного підпорядкування і обласні центри, тому що за земельну ділянку 10 соток, щоб побудуватися за власні кошти, треба заплатити сьогодні 25-35 тисяч доларів.

Я хочу вас ще раз попросити, пройміться проблемами цих людей і підтримайте цей законопроект. Він надзвичайно важливий, соціальний, і люди вам за це будуть вдячні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо вам, шановний колего.

Зараз від депутатської групи «Воля народу» слово надається Сергію Шахову.

Це останній виступ від депутатських фракцій і груп.

ШАХОВ С.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, політична партія «Наш край»).* Політична сила «Наш край». Шановні колеги, у нашій державі кожна людина має право на свій клаптик землі. Головне, щоб цей закон, проект якого ми підтримуємо, не був використаний проти нашого українського народу і тих людей, які сьогодні боронять нашу землю від ворога.

Ще питання. Сьогодні ми з Сергієм Рудиком, з пані Сюмар і паном Лубінцем проїжджали кордоном і дивилися, як побудували той намет, через який може перескочити курка. Він побудований на землі селян, яким зараз не видають грошей за ту землю, не компенсують. На це також треба звернути увагу.

Законопроект № 7511 ми підтримуємо. Прошу також внести до залу розроблений законопроект, який ми відпрацювали з колегами ще влітку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, виступи від фракцій і груп завершилися. Я прошу записатися на виступи народних депутатів України, які хочуть доєднатися до обговорення законопроекту №7511, що стосується внесення змін до Земельного кодексу.

Шановні колеги, за 9 хвилин буде голосування щодо цього законопроекту. Я розумію, що всі його підтримують. Головне, щоб усі встигли повернутися до залу. Тому прошу потихеньку повертатися на робочі місця.

Надається слово Михайлу Бондарю. Будь ласка, пане Михайле.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Народний фронт»). Дякую. У моєму виборчому окрузі № 119 чотири райони, і в кожному дуже багато атовців. Усі райони сільськогосподарські. Жоден атовець ще не скористався своїм правом на отримання ділянки: ні для будівництва, ні під ОСГ. Але кожного разу, коли я працюю в окрузі, до мене на прийом приходять атовці саме з цими питаннями, що не вистачає земельних ділянок, не видають, стоїмо в черзі, чекаємо. Питання монетизації, пілгг також виникали не раз.

Я хочу підтримати свою колегу Олену Масоріну, щоб до другого читання все-таки врегулювати питання цієї справедливості. Наприклад, оцінка земельної ділянки поблизу Києва одна, а біля села на Львівщині зовсім інша – щоб не було після цього між атовцями якихось недомовок, заздрощів. Думаю, що до другого читання комітет врегулює ці питання. А в першому читанні я закликаю за цей законопроект голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ігорє Мосійчук, вам слово. Будь ласка.

МОСІЙЧУК І.В. Наша фракція буде підтримувати цей законопроект, як і всі проекти, спрямовані на соціальний захист наших героїв і учасників національно-визвольної війни на сході. Ми підтримуватимемо його не лише тому, що він спрямований на захист, а й тому, що

він саме упорядковує порядок надання земельних ділянок нашим героям.

Водночас я хотів би звернути увагу парламенту і українського суспільства, що не всі учасники нашої національно-визвольної війни на сході є героями, не всі з них можуть носити таке звання. Є різного роду «тваринки», у тому числі й присутні в цьому залі, які, прикриваючись участю у війні, чинять свої брудні справи. Тут багато говорять у країні про записи. Так, у мене є година записів, зроблена в камері харківського СІЗО, куди зайшов народний депутат Сергій Мельничук, який схиляв колишніх своїх підлеглих – айдарівців – до того, щоб вони дали покази проти своїх побратимів, проти його колишнього заступника Валентина Лихоліта – «Баті». У мене є ці записи, де сидять Мельничук, ув'язнені айдарівці, прокурор військової прокуратури, і Мельничук їм дослівно каже: «Хочете вийти на свободу – будь ласка, дайте покази, і вас випустять на мої поруки». То хіба цю людину можна вважати героєм? Абсолютно ні. Продажна «тваринка», «тушка» і негідник. Такі люди, дійсно, варті землі: два на два метри, прийде час – він її отримає.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, вчергове я закликаю всіх народних депутатів попри особисту неприязнь не використовувати трибуни для з'ясування взаємин і таке інше. Дякую, шановний колего.

Пам'ятаю, я чула виступ. І після виступів я вам надам слово, але також без взаємних образ і непарламентських виразів.

Пан Дубінін запрошується до слова. Будь ласка.

ДУБІНІН О.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (одномандатний виборчий округ № 30, Дніпропетровська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово народному депутату Ірині Констанкевич.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, увімкніть мікрофон пані Ірині Констанкевич.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, політична партія «Українське

об'єднання патріотів – УКРОП»). Шановні колеги народні депутати, я закликаю вас підтримати законопроект № 7511, який стосується проблем соціального захисту бійців АТО. Це реальні проблеми, з якими бійці, які повернулися зі сходу, стикаються практично щодня. Держава і наша влада, задекларувавши соціальну підтримку, насправді за ці роки зробила протилежне. Маючи конкретні і яскраві приклади «соціального захисту» бійців АТО на Волині, зокрема, йдеться про Маневицький район, де черга на землю перевищує вже 250 заяв бійців АТО; Ківерцівський район – таких заяв подано майже 300, та й інші райони. Я хочу сказати, що декларативність і профанація соціального захисту бійців АТО вже набуває критичних меж.

Тому я прошу підтримати даний законопроект. Народні депутати Українського об'єднання патріотів – УКРОП, які завжди підтримували бійців АТО, об'єднуються навколо даного законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Останній виступ народних депутатів України.

Пане Безбах, прошу.

БЕЗБАХ Я.Я., *член Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 24, Дніпропетровська область, самовисуванець)*. Прошу передати слово народному депутату Рудіку.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, народний депутате Рудик, вам слово.

РУДИК С.Я., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець)*. Шановні колеги, у травні 2014 року як голова Державного агентства земельних ресурсів України я ініціював програму надання учасникам АТО першочергового права на земельний наділ.

З чого я виходив чотири роки тому? Ви пам'ятаєте, це був розпал війни. Тоді я думав про те, хто на сьогодні є власником реальної землі в селах, хто контролює життя кожного селянина? Ви самі знаєте

відповідь на це запитання: латифундисти, колишні голови колгоспів, які прихватали собі більшість землі і реально живуть нею і управляють, як кріпаками-селянами. І я надумав: а якби цю землю віддати тим, хто проливає за неї кров, як змінилася б соціальна ситуація на селі? З'явилася ініціатива в рамках чинного закону про приватизацію землі, яка спрямовується на всі соціальні верстви населення нашої держави, насамперед тим, хто проливав за неї кров.

Хіба я міг тоді знати, що пройде чотири роки, і парламент не прийме жодного законопроекту, який регулює питання надання землі учасникам АТО. Я підкреслюю, жодного за чотири роки.

Ще 15 вересня 2016 року я зареєстрував законопроект [№ 5125](#). Під ним підписалися практично всі ветерани АТО, які воювали і зараз є з нами в цьому залі. Пройшло, всього-на-всього, півроку, і 15 березня 2017 року його розглянув профільний комітет, схвалив за основу і попросив передати до залу. Його й досі немає. Ним передбачалося усім учасникам АТО дати землю, незалежно від того, яка це земля: сільськогосподарська, для ведення садівництва, під гараж чи забудову.

Ви коли отримували колись квартири, у вас тоді питали, що з тією квартирою будете робити після приватизації? Ніхто ж не питав. Кожна людина, яка отримала право на квартиру від держави, потім могла її продати, передати у спадок і зробити з нею все що завгодно. Чому ми сьогодні кажемо атовцю, що він повинен робити зі своєю землею? Вдумайтеся в суть цього питання. Ми вважаємо, що він має на неї право? Має. Дали, і нехай з нею робить, що хоче.

Лише єдине, що мене спонукає проголосувати за цей законопроект у першому читанні, – відсутність жодного законопроекту, який регулює питання соціальних гарантій у частині надання права на землю учасників АТО. Якби не ця норма, я ніколи за це не проголосував би.

Я вас прошу, колеги, давайте до другого читання подбаємо про те, щоб не відкуплялися від них, бо я дуже переживаю, що влада просто відкупиться від кожного атовця...

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, виступити депутатів завершено, прошу повертатися до сесійної зали.

Вимагає слово голова профільного Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю. Потім ваша репліка, так?

Це є порушенням Регламенту, але поки що і депутатів немає в залі. Я з вашого дозволу, шановні колеги від «Батьківщини», надам зараз слово голові профільного комітету. Будь ласка, пане Олександрє.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю., голова Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 219, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Даний законопроект не розглядався на засіданні профільного Комітету по вопросам ветеранов, участников боевых действий, участников антитерористической операции и людей с инвалидностью.

ГОЛОВУЮЧА. Українською, будь ласка, шановний пане.

ТРЕТЬЯКОВ О.Ю. Я не розумію, чому він розглядається в аграрному комітеті? Дуже прошу, щоб депутати проголосували пропозицію про направлення на повторне перше читання, щоб ми не голосували за даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане Олександрє.

Під час виступів у негативному контексті згадувався один з колег. Відводиться 1 хвилина для репліки народному депутату Мельничуку, потім автору законопроекту заключне слово, і переходимо до голосування.

Будь ласка, пане Мельничук.

МЕЛЬНИЧУК С.П., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Корупціонер, який назвав моє прізвище, брав гроші за виконання якихось депутатських повноважень. Вони, піараси, саме і забирають у людей землю: це на Драгобраті, в Клавдієвому лісництві, урочищі «Бабка», це ділянка біля «Червоної Калини», де люди загинули. Вам ще доведеться за смерті

хлопців відповісти. А якщо у вас є такі матеріали, то, будь ласка, оприлюдніть, покажіть, а то ви розкажете про якісь там автомати, про якісь записи. Оприлюдніть. Якби у вас щось було, ви давно це зробили б. А так уся країна бачить, що ви вкрали гроші, ви займалися корупцією... Ні пари з вуст. Верніть гроші до бюджету за пожежні автомобілі.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, зараз буде заключне слово, після того ми переходимо до голосування. Отже, через 2-3 хвилини ми переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх голів фракцій запросити народних депутатів зайти до залу.

Зараз 3 хвилини для заключного слова.

Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, я не розумію політики і висловлення керівника Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю, адже Комітет з аграрної політики і земельних відносин на те і є, що він регулює земельні відносини. Комітет з питань аграрної політики і земельних відносин має фаховий підкомітет, який сьогодні завалений заявами щодо тіньового обігу землі. Тому ця пропозиція фактично була напрацьована в комітеті задля того, щоб ми вийшли з цього тіньового обігу – земля надаватиметься тим, хто її буде обробляти. Це відповідь пану Рудику. Ніхто не буде вказувати атовцю чи ветерану АТО, чи ветеранам, чи постраждалим під час Революції Гідності брати землю чи не брати. Хочуть – беріть. Але буде можливість взамін землі взяти безпосередньо через бюджет компенсацію цим людям за земельні ділянки для садівництва, індивідуального будівництва та для ведення ОСГ. А це приблизно, ще раз хочу сказати, для індивідуального будівництва (ми взяли середній показник по країні) – 41 тисяча гривень, землі для ведення ОСГ (тобто це не Київ, не Луцьк, не Львів) – середній показник по країні становить 37, і для садівництва –

6,5 тисячі гривень. Це кожен громадянин має право на три види земельних ділянок. Тобто фактично понад 70 тисяч отримують ті, які, дійсно, потребують нашої допомоги і підтримки, – це ветерани АТО.

Якщо цей законопроект не буде прийнято, то так і знайте, що ми ніколи не позбавимося тіньового обігу, і ці наші ветерани будуть отримувати копійки. А деякі будуть потім робити через програму «Схеми» викриття тих псевдофермерів (а їх вісім у країні), які взяли майже 1 мільйон гектарів землі. І це вам буде політика.

Тому прохання дослухатися до тих людей і колег, пана Заболотного, який чітко сказав, що це не партійні якісь забаганки, а безпосередньо наведення справедливості в земельних відносинах, чого сьогодні конче необхідно перед тим, як ми будемо далі дискутувати взагалі про те, що відбуватиметься далі із землею в країні.

Я вас прошу проголосуйте в першому читанні. А під час доопрацювання до другого читання разом з вашим комітетом відпрацюємо всі пропозиції. Повірте, це буде фаховий закон, який дасть змогу підтримати ветеранів, учасників і всіх тих, які потребують сьогодні першочергової підтримки, і повністю знищить у цьому контексті тіньовий обіг землі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до прийняття рішення, прошу всіх зайняти робочі місця. Будь ласка, поверніться з лож на робочі місця. Ми переходимо до прийняття рішення. Голови фракцій, запросіть депутатів до залу.

Ставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення гарантій реалізації учасниками бойових дій та осіб, прирівняних до них, у тому числі учасниками антитерористичної операції, Революції Гідності та їх сім'ями пільг на одержання земельних ділянок, а також припинення корупційних зловживань у сфері розпорядження землями державної та комунальної власності» (№ 7511) за основу. Прошу підтримати і проголосувати за основу. Голосуємо, колеги.

«За» – 219.

Я поставлю на повернення. Прошу зайняти робочі місця. Прошу підготуватися до голосування. Я ставлю пропозицію повернутися до законопроекту № 7511. Прошу підтримати. Голосуємо за повернення.

«За» – 218.

Колеги, про направлення на повторне перше читання до комітету на доопрацювання ви підтримаєте? *(Шум у залі)*. Давайте я ще раз поставлю на повернення, а потім, якщо не буде голосів, на повторне перше. Ще раз ставлю на повернення. Якщо не буде голосів, наступна пропозиція за Регламентом про направлення на повторне перше читання.

Отже, ще раз ставлю пропозицію повернутися до розгляду законопроекту № 7511, щоб прийняти за основу. Хто підтримує, прошу проголосувати. Голосуємо.

«За» – 230.

Повернулися.

Ставлю законопроект № 7511 за пропозицією комітету за основу. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 225.

Колеги, це якась дивна історія. Колеги, я ставлю востаннє на повернення. Якщо зараз не буде голосів на повернення, я поставлю пропозицію на доопрацювання до комітету. Це не може тривати безкінечно.

Отже, я ставлю на голосування пропозицію повернутися до законопроекту № 7511. Нам не вистачило одного голосу. Прошу всіх бути уважними на своїх робочих місцях.

Прошу підтримати пропозицію про повернення. Голосуємо.

«За» – 223.

Колеги, ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення гарантій реалізації учасниками бойових дій та осіб, прирівняних до них, у тому числі учасниками антитерористичної операції, Революції Гідності та їх сім'ями пільг на одержання земельних ділянок, а також припинення корупційних зловживань у сфері розпорядження землями державної та комунальної власності» (№ 7511) до комітету на повторне перше читання. Прошу всіх підтримати, щоб ми не втратили законопроект. Прошу проголосувати. Голосуємо.

«За» – 224.

Третя пропозиція – направлення суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення гарантій реалізації учасниками бойових дій та осіб, прирівняних до них, у тому числі учасниками антитерористичної операції, Революції Гідності та їх сім'ями пільг на одержання земельних ділянок, а також припинення корупційних зловживань у сфері розпорядження землями державної та комунальної власності» ([№ 7511](#)) суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного – це проект Закону «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» ([№ 5448-д](#)).

Колеги, ми рухаємося дуже повільними темпами. Я прошу вас підтримати розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 141.

Я поставлю ще раз, колеги. Ви бачите порядок денний, у нас попереду багато важливих питань. Я прошу ще раз підтримати розгляд законопроекту № 5448-д за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 133.

Отже, ми йдемо за повною процедурою.

Запрошую до доповіді народного депутата України Кулініча Олега Івановича. Будь ласка, Олегу Івановичу.

КУЛІНІЧ О.І. Шановні колеги, на сьогодні наша держава має не так багато готової сільськогосподарської продукції, яка могла б конкурувати на світових ринках. Але органічна продукція для нас є тією нішею, де ми можемо, дійсно, конкурувати. У нас є всі можливості для виробництва органічної продукції як для наших громадян, так і для міжнародних ринків. Це той напрям політики, який ми маємо розвивати і постійно стимулювати.

У доопрацьованому проєкті вирішується три ключові питання, які дадуть можливість органічному сектору успішно працювати. По-перше, це сертифікація самого процесу виробництва, а не продукту, як це закладено у чинному законодавстві. Лише контроль на всіх стадіях виробництва може дати впевненість, що отриманий продукт, дійсно, є органічним. Саме такий підхід закладено у законодавстві Європейського Союзу, і цей проєкт його повністю імплементує.

По-друге, це ефективна дворівнева система контролю. Контроль буде як за органами із сертифікації, так і за виробниками. При цьому виробників будуть контролювати і державні інспектори, і органи сертифікації.

По-третє. Це штрафні санкції, передбачені законопроектом. Без ефективного механізму відповідальності полиці наших магазинів будуть і далі завалені товарами з написами «органік», «біо», «еко», але це не означає, що ці продукти органічні, це не відповідатиме дійсності.

Чинний закон, який забороняє таке маркування для неорганічних продуктів, на жаль, на сьогодні просто не працює, і виробник просто вводить споживача в оману. Це тому, що в чинному законодавстві не закладено механізму контролю та притягнення до відповідальності.

Тому, безперечно, такий закон потрібний нашій державі. Він дасть виробникам чітку правову основу для роботи за європейськими правилами, а споживачам якісні продукти.

Шановні колеги, даний законопроект був доопрацьований у комітеті, його практично доопрацьовали і підписали представники всіх фракцій Верховної Ради. Тому я просив би його підтримати за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, залишайтеся на трибуні. Відводимо 3 хвилини для запитань.

Прошу провести запис на запитання.

Будь ласка, увімкніть мікрофон Помазанова.

ПОМАЗАНОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний Олегу Івановичу, насамперед я хочу

подякувати вам за, дійсно, доволі якісно опрацьований законопроект. Але детально ознайомившись з нормами даної законодавчої ініціативи, у мене виникає запитання.

Перше. Ми всі розуміємо, що зараз багато продукції, яка є промаркованою, начебто екологічно чистою і сертифікованою, але вона не є такою. Яка відповідальність у даній законодавчій ініціативі закладена для тих, хто здійснюватиме такий продаж, не маючи відповідних сертифікатів?

Друге запитання стосується того, що це за підприємства і яка буде процедура надання дозволу відповідним підприємствам, що надаватимуть ці сертифікати? Оскільки ми знаємо сумну статистику, коли іноді іншими органами в інших галузях надаються якісь повноваження окремим підприємствам, які ними просто зловживають.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це був виступ чи запитання? Ви даватимете відповідь? Будь ласка, Олегу Івановичу.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую за запитання.

У своєму виступі я говорив, що в чинному законодавстві не передбачено системи штрафних санкцій, що саме і давало можливість недбайливим виробникам такої продукції маркувати її як екологічну і завалювати полиці наших магазинів неякісною продукцією. Якщо ми запровадимо штрафні санкції і детально доопрацюємо до другого читання цей законопроект, думаю, це буде саме той механізм, який даватиме можливість потрапляти на полиці лише органічним та якісним продуктам.

Що стосується сертифікації, то всі – і приватні, і державні лабораторії, які пройдуть акредитацію, зможуть такі послуги надавати та, дійсно, виводити нашу продукцію на європейські ринки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Рябчин передає слово для запитання народному депутату Соболеву. Будь ласка, пане Сергію.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське

об'єднання «Батьківщина»). Ми дуже вдячні, що ви доопрацювали законопроект, внесли з нашими пропозиціями. Ми будемо його підтримувати.

Але питання в мене про інше. Як ви як депутат, який представляє сільський округ і знає, які чиняться зловживання з видачею земельних ділянок учасникам бойових дій, Революції Гідності, учасникам антитерористичної операції, оцінюєте позицію президентської фракції, яка фактично провалила в один голос цей законопроект, що давав можливість отримувати всім учасникам АТО на законних підставах землю? Як ви оцінюєте деморалізацію цієї фракції, яка дає за будь-які лобістські законопроекти 130 голосів, а коли треба підтримати учасників антитерористичної операції, ледь-ледь 60 голосів? Як ви оцінюєте таку поведінку цієї фракції?

Дякую.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую за запитання, пане Сергію. Ну, воно не зовсім щодо даного законопроекту.

Хотів би зазначити, що в нас у комітеті є й інші законодавчі ініціативи з цієї проблематики. Вважаю, що, можливо, ми краще доопрацюємо інші законодавчі ініціативи разом з колегами вашої фракції і вже наступного разу внесемо ці законопроекти на розгляд у сесійну залу і підтримаємо їх в першому читанні.

Я хотів би зазначити, що саме аграрний комітет, який представляють фахівці з усіх фракцій, працює постійно над цією проблемою. Думаю, що це питання не зникне, воно обов'язково буде найближчим часом проголосоване і ми припинимо корупцію і зловживання під час видачі землі учасникам бойових дій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заключне запитання Спориша.

СПОРИШ І.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Звичайно, маркування органічної продукції потрібне, і ми це добре розуміємо. Як уже сказано, і не один раз, що досі немає контролю відповідно до чинного закону.

Звичайно ж, контроль за органічною сертифікацією також необхідний, ми це розуміємо.

Але в мене запитання. Якщо розроблять штрафні санкції, то якими вони будуть, і скільки платитимуть ті, які порушують, дійсно, і сертифікацію, і маркування продукції?

Дякую.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую за запитання.

Ми до другого читання відпрацюємо цей напрям, і думаю, зробимо все, щоб ці штрафні санкції були такого рівня, щоб надалі виробник органічної продукції, який зловживає своїм положенням, цього не допускав і щоб полиці наших магазинів були наповнені якісними органічними продуктами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за відповіді.

До співдоповіді запрошується заступник голови Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Заболотний Григорій Михайлович.

Будь ласка, пане Григорію.

ЗАБОЛОТНИЙ Г.М. Шановний головуючий, шановні колеги! Комітет Верховної Ради України з питань аграрної політики і земельних відносин на виконання Постанови Верховної Ради України [№ 2200-VIII](#) від 14 листопада 2017 року на своєму засіданні 15 березня 2018 року розглянув підготовлений на повторне перше читання проект Закону «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» та ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти його за основу.

Запропонований проект має дві важливі мети. По-перше, удосконалює засади правового регулювання у сфері органічного виробництва і, по-друге, приводить законодавство України у відповідність із вимогами законодавства Європейського Союзу у зазначеній сфері.

Цей проект закону визначає основні принципи і поняття органічного виробництва, особливості обігу, поширення і маркування такої продукції, інші правовідносини у цій сфері. Але такі заходи не можуть бути дієвими без чітко виписаних повноважень щодо державного

регулювання реєстраційних і контрольних функцій, а також запровадження певних обмежень у зазначеній сфері.

Тому цим законопроектом ми пропонуємо вирішити це коло питань. Перед внесенням проекту закону на повторне перше читання його було доповнено нормами і положеннями, які стосуються детальних правил органічного виробництва, аквакультури і тваринництва.

Зараз увесь цивілізований світ поступово переходить на органічну модель виробництва. Тому нам потрібно йти в ногу з часом, а для цього треба законодавча база.

Шановні колеги, прошу підтримати рішення комітету і прийняти за основу законопроект № 5448-д.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Залишайтеся на трибуні, зараз будуть запитання.

Будь ласка, колеги, запишіться на запитання.

Вадим Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Дуже дякую вам за те, що ви і в комітеті, і всюди штовхаєте вкрай важливу на сьогодні галузь – аграрну, у тому числі аграрне виробництво і землеробство.

Але наразі я мушу сказати, щоб ви подивилися на зал – там немає депутатів. Ми розуміємо, що зараз потрібно попросити, щоб поставили на рейтингове голосування і в жодному разі не провалити даного законопроекту. Бо минулого разу під час голосування цього законопроекту всі були «за», лише декілька корупціонерів зірвали це голосування. Усі фракції дали голоси, але декілька людей, які сьогодні не розуміють, що відбувається в земельній сфері і як використовують учасників АТО, зірвали це голосування. Тому я дуже прошу вас звернутися безпосередньо до Голови, щоб поставити на рейтингове голосування.

Фракція «Батьківщина», звичайно, підтримує законопроект, але нам у жодному разі не можна його провалити. Законопроект про органічне...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, з вашого дозволу, дам роз'яснення щодо цього питання, а ви уважно мене послухайте.

Ми ввійшли в повну процедуру. Це означає, що в нас після доповідачів будуть виступи від фракцій і груп та депутатів. Тобто ми не встигнемо даний законопроект розглянути до обіду. Можливо, до обіду виступлять кілька голів фракцій. Після обіду продовжаться виступи голів фракцій, потім – депутати, думаю, що орієнтовно о 16 годині 30 хвилин ми зможемо вийти на прийняття рішення. Тому буде в усіх завдання мобілізувати людей – це достатньо оптимальний час для прийняття рішення. Щоб ви розуміли логіку розгляду. Домовилися, так?

Отже, наступне запитання. Медуниця Олег.

МЕДУНИЦЯ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 157, Сумська область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги, даний законопроект – це практичне втілення нашої євроінтеграційної політики, адже стандартизація нашого органічного землеробства до норм Європейського Союзу дасть можливість у секторі аграрної переробки мати більше доданої вартості, бо в усьому світі органічне землеробство тим, хто його виробляє, дає набагато більше, ніж виробництво просто звичайних сільськогосподарських продуктів.

Тому важливо підтримати цей законопроект, який дасть можливість створити нові робочі місця, збільшити валютну виручку від експорту і отримати найякісніші продукти харчування для українців. Фракція «Народний фронт» – «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Будь ласка, пане Григорію.

ЗАБОЛОТНИЙ Г.М. Я щиро дякую за підтримку, шановний колего Медуниця. Хочу сказати, що цілком правильно, на сьогодні гострішої проблеми, ніж органічне виробництво, не існує – весь цивілізований світ переходить саме на такий спосіб ведення господарювання. Якщо ми хочемо їсти екологічно чисті, нормальні продукти і щоб у нас народжувалися здорові, розвинені діти, то ми повинні цей законопроект сьогодні підтримати і проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Час для запитань завершено. Дякую за доповідь.

А зараз прошу голів фракцій і груп провести запис на виступи.

Від фракції «Блок Петра Порошенка» Барна Олег Степанович.
Будь ласка.

БАРНА О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Даний законопроект, очевидно, потрібний для того, щоб привести норми українського сільськогосподарського товаровиробництва у відповідність із певними стандартами, куди ми хочемо наближатися, віддаляючись від російсько-азійської орди.

Але поряд з тим, повертаючись до попереднього законопроекту, я хотів би звернутися до всіх наших колег. Шановні, ми повинні піднімати українське село, стимулювати тих, які працюють і хочуть працювати на землі, і допомагати дотаціями. Не компенсувати тим, хто ніколи не працював і не працюватиме, а тим, хто прийшов в українське село, і давати їм кошти, дотації на розвиток особистих фермерських господарств, для того щоб вони працювали на українській землі на свої родини, сплачували податки, піднімали село і працювали самі на себе, а не на когось, здаючи в оренду землю, яку ми поспіхом віддали б у власність.

Тому моя позиція тут принципова. Ми повинні заборонити роздавати землі у власність будь-кому, ми повинні допомагати насамперед тим, хто пройшов пекло війни, стати на ноги в селі, утворюючи фермерські господарства і надаючи їм землю в користування, і не давати грошової компенсації комусь там за землю, а виділяти дотації тим хлопцям-атовцям, які прийшли в село, щоб піднімати його і працювати на себе. Це європейський принцип, принцип відродження українського села.

Тому я закликаю всіх не маніпулювати фактами, а ті, які хочуть працювати на землі, приїжджайте до Тернопільщини, будете отримувати землю для фермерських господарств у користування, і ми будемо вам допомагати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції «Батьківщина» Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, подивіться на наші землі: з 42 мільйонів гектарів, які обробляються, майже 8 виводяться з ефективного обороту. Туди вливається стільки мінеральних добрив, стільки хімікатів для того, щоб там щось росло. Хіба ми не можемо з вами прийняти політику і робити так, щоб у нас лише розросталися земельні банки тих, які займаються органічним землеробством?

Поїдьте на Полтавщину в Шишацький район. Герой України обробляє 8,5 тисячі гектарів землі. Ви знаєте, що він у Радянському Союзі почав з 2 центнерів, потім 20, а зараз він має стільки ж центнерів з гектара, скільки найбільший холдинг, використовуючи сучасні технології захисту рослин – 80-90 центнерів кукурудзи. До нього приїжджають з усього світу для того, щоб він продав свої земельні ділянки. У нього гектар такої землі сьогодні коштує 25 тисяч євро.

Колеги, це майбутнє України, оскільки вона – житниця Європи. Ми маємо робити все для того, щоб у нас розвивалося органічне землеробство, щоб ми максимально підтримували ті господарства, які хочуть отримати сертифікацію або сертифікують себе як виробники органічної продукції.

Ми повинні стежити за станом цієї продукції, щоб споживач не був обманутий, що він купує безпосередньо органічну продукцію. Ми маємо зробити реєстр цих підприємств і дати їм максимальну підтримку з бюджету країни, щоб допомогти їм вийти на міжнародні ринки.

Колеги, це майбутнє. Майбутнє не може відбуватися без відповідного закону. Майбутнє не може відбуватися без закону, який гармонізує наше законодавство з директивами ЄС. Ми вже вдруге розглядаємо це питання. Повірте, сьогодні ми маємо максимально прийняти рішення. Фракція «Батьківщина» підтримувала, підтримує і підтримуватиме тих у майбутньому, хто провадитиме в нашій аграрній політиці органічне виробництво, землеробство, уникатиме всіх шкідливих замінників, шкідливих добрив і засобів захисту, які використовуються у виробництві сільськогосподарської продукції.

Будь ласка, давайте, нарешті, приймемо цей законопроект у першому читанні, до другого в нас є що доопрацьовувати, і максимально

швидко приймемо в другому. У цьому році це законодавство має бути гармонізоване з директивами ЄС згідно з нашими зобов'язаннями.

Дякую.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую.

Зараз слово для виступу надається шановному колезі, який представить позицію фракції «Народний фронт», – пану Помазанову. Вибачте, будь ласка, пану Кривошеї, якому передає слово пан Помазанов. Будь ласка.

КРИВОШЕЯ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Добрий день, шановні колеги! Дякую Андрію Помазанову за надане слово. Я хотів би звернути увагу на декілька речей, про які сьогодні ми нібито говоримо, але, як на мене, не всі до кінця це розуміють.

Перше. Я хотів би звернути увагу на те, що таке органічна продукція і в дійсності чи ефективно, чи неефективно, коли є цей напис про органічну продукцію на даному продукті. На сьогодні, на жаль, більшість виробників користуються цими написами лише з метою підвищення товарообігу свого продукту, так званого більшого продажу. Це зрозуміло – це маркетинг, їхній бізнес, заробіток. Але в цьому є дуже великий негатив. Люди довіряють зеленим написам, але не розуміють, що їм, вибачте на слові, впарюють незрозуміло що і якої якості продукт.

Я хотів би подякувати нашим авторам. Думаю, що сьогодні ми в першому читанні врегулюємо цю проблему і зможемо добитися того, щоб товар і продукт були якісними і відповідали отим написам, які ми бачимо внизу.

Друге. Я хотів би подякувати тим товаровиробникам, які, дійсно, виконують сьогодні вимоги норм Європейського Союзу, і якість товару відповідає тому, що написано на етикетці чи на упаковці. Це дуже важливо, тому що це вживають не лише ми, а наші діти. А діти – це наше майбутнє. Лише заради того, щоб діти отримували якісний продукт, ми сьогодні повинні проголосувати за такий закон. Тому що безпека харчової продукції – це майбутнє не лише нашої країни, а української нації і всього світу. Ми навіть не розуміємо, наскільки неякісні продукти харчування сьогодні потрапляють нам на стіл.

Ви лише подивіться той перелік компонентів, які входять до складу того чи іншого продукту. Можемо згадати, що якщо ковбаса – м'ясний продукт, а м'яса там лише 30 відсотків. Ганьба!

Фракція «Народний фронт» підтримуватиме дану ініціативу.

Ще один момент, про який я хотів би сьогодні сказати. Я вітаю ідею авторів, що вони пропонують запровадити так званий ринковий нагляд, не для того, щоб пригнобити бізнесмена, опустити його, накласти штраф, а має бути дієвий контроль за якісною продукцією. На сьогодні керівництво Держспоживслужби повинно розуміти, що вони мають запустити необхідний відділ, який контролюватиме це, і інспектори мають перевіряти. Але не перевіряти на наявність папірця, так званого сертифікату, а розуміти, що все виробництво сертифіковане і щодо цієї продукції, коли вона везтиметься за кордон, не будуть вимагати якогось папірця, а знатимуть, що вона відповідає, дійсно, міжнародним європейським стандартам. Тоді і *ISO*, і інші служби розумітимуть, наскільки Україна пішла вперед...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 10 секунд для завершення.

КРИВОШЕЯ Г.Г. Ось це буде саме показовим для всього світу.

Фракція «Народний фронт» голосувати за цей законопроект. Закликаю всіх проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від Радикальної партії – Олег Ляшко.

ЛЯШКО О.В. Шановні небаготочисельні колеги, я звертаюся до вашої совісті та сумління і закликаю повернутися обличчям до українського селянина і до української корови. На сьогодні через політику влади, на жаль, корів залишилося мало. Але щоб вони зовсім не зникли, щоб ми відродили тваринництво в наших селах, на жаль, занедбаних на найкращій українській землі, наша команда добивається прийняття закону про заборону використання пальмової олії в молочних продуктах. Везуть усяке лайно в Україну. Минулого року завезли понад 200 тисяч тон пальмової олії, яку навіть мавпи не їдять, а її привозять і згодовують українцям. Чому? Тому що заробляють надприбутки за рахунок отруєння людей. Усі вчені давно встановили,

що температура плавлення пальмової олії 45 градусів за стандартної температури тіла 36,6⁰ С. Вживання пальмової олії – це пряма дорога до онкології, до серцево-судинних захворювань. Одні заробляють надприбутки за рахунок життя і здоров'я українців, травлять людей дешевою, неякісною дурньою, а потім українці платять десятки тисяч доларів за хіміотерапію, лікування від онкології і від серцево-судинних захворювань. Найбільш вразливі до продуктів із вмістом пальмової олії діти, які переважно вживають молочку, і люди старшого віку. Тому наш обов'язок прийняти закон, який заборонить травити українців і встановить драконівську відповідальність за завдання шкоди здоров'ю і життю українців.

Ми закликаємо парламент підтримати ініційований нами законопроект про заборону пальмової олії. Це дасть можливість врятувати життя тисяч і тисяч українців, уберегти їх від тяжких онкологічних і серцево-судинних захворювань. Відновлення поголів'я худоби в селі і збільшення реалізації якісного українського молока. Влада сьогодні забороняє купувати із приватних сільських дворів молоко і м'ясо, натомість Україна поставила рекорд за п'ять років з поставок імпоротної м'ясної продукції. Ми завозимо із-за кордону свинину, пальмову олію, чорта лисого, замість того щоб створювати умови для розвитку власної економіки, власного виробництва, агропереробки, відновлення тваринництва і збільшення доходів селян. Тому що найкраща українська корова – це єдина можливість селянину і сім'ї прогодувати своїх дітей.

Ми закликаємо парламент до сумління, щоб розглянути наш законопроект, заборонити використання пальмової олії, зберегти здоров'я українців, відродити корову в українському селі, роботу українським селянам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, наш час для ранкового пленарного засідання вичерпано. Наступний виступ від фракції «Об'єднання «Самопоміч». Ми з виступу Івана Мірошніченка розпочнемо післяобідню нашу роботу. Це буде перший виступ, тому я прошу всіх бути вчасно о 16 годині в залі. Колеги, потім будуть виступи народних депутатів – 15 хвилин, далі заключне слово, і ми перейдемо до прийняття рішення.

Зараз я хочу зробити оголошення. Жінки – ветерани АТО на сході України сьогодні, 19 квітня 2018 року, о 14 годині запрошують народних депутатів України на документальний фільм «Невидимий батальйон» на третьому поверсі в кулуарах Верховної Ради України. Прошу всіх бажаючих взяти участь у перегляді документального фільму на третьому поверсі Верховної Ради України. Пропоную всім взяти участь у цій мистецькій події, яка відбувається в українському парламенті.

Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. О 16 годині запрошуюю всіх до залу для продовження нашої роботи.